

Strategia Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 r.

Wieruszów, styczeń 2023 r.

UCHWAŁA

Spis treści

WSTĘP	4
SYNTEZA WNIOSKÓW Z DIAGNOZY STANU GMINY.....	6
PRZESTRZEŃ.....	7
SPOŁECZNOŚĆ.....	7
EKONOMIA	9
INFRASTRUKTURA.....	9
SYTUACJA FINANSOWA GMINY.....	11
DOCHODY	12
WYDATKI.....	14
ANALIZA SWOT	18
ZAŁOŻENIA DLA INTERWENCJI STRATEGICZNEJ.....	20
LOGIKA INTERWENCJI	24
SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI WYŻSZEGO SZCZEBŁA.....	51
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	59

WSTĘP

Strategia Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 roku

Strategia stanowi podstawowy dokument gminy, wskazujący główne cele dalszego rozwoju, i nadrzędny w stosunku do pozostałych dokumentów przyjętych przez jego władze.

Okres obowiązywania Strategii zostaje określony na rok 2030.

Strategia została opracowana w oparciu o obowiązujące przepisy z zakresu funkcjonowania samorządu lokalnego oraz zasady prowadzenia polityki rozwoju.

Strategia jest spójna z zamierzeniami zewnętrznych dokumentów planistycznych. Jej tworzenie i realizacja uwzględniają zasady zrównoważonego rozwoju oraz polityk horyzontalnych Unii Europejskiej.

Przygotowanie i wdrożenie Strategii ma charakter partycypacyjny. Strategia została opracowana z udziałem interesariuszy. Dokument odwołuje się do zasobów kapitału ludzkiego i aktywności mieszkańców jako najważniejszego potencjału gminy, wyznaczającego horyzont możliwych do podjęcia działań.

Wizja i cele strategii zostały określone w toku konsultacji społecznych - jako głosy różnych grup mieszkańców o przyszłości gminy i skonkretyzowane postulaty ujęcia problemów i zagadnień w dokumencie strategicznym.

System zarządzania rozwojem Gminy Wieruszów jest przedmiotem refleksji i decyzji Rady Miejskiej jako organu przedstawicielskiego społeczności lokalnej.

Realizacją Strategii będą kierowały władze gminy, przy włączeniu partnerów zewnętrznych.

SYNTEZA WNIOSKÓW Z DIAGNOZY STANU GMINY

PRZESTRZEŃ

Szczególne znaczenie dla rozwoju gminy ma droga expressowa S8 z węzłem komunikacyjnym, który znajduje się na terenie Gminy Wieruszów. Gmina jest silnym ośrodkiem przemysłowym o dominujących branżach: meblowej oraz spożywczej. Przemysł stanowi trwałą i najważniejszy składnik bazy ekonomicznej gminy.

Położenie w malowniczej dolinie rzeki Prosnicy jest niewątpliwym atutem do rozwoju turystyki. Ochrona środowiska naturalnego stanowi spore wyzwanie, zwłaszcza w kontekście problemu niskiej emisji, zanieczyszczenia wód oraz bogactwa zasobów przyrody w gminie.

Przeobrażenia struktury przestrzenno-funkcjonalnej gminy dokonują się za sprawą dynamicznego rozwoju inwestycji mieszkaniowych. Problemem jest niedostateczny wpływ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania oraz chaotyczne i przypadkowe zagospodarowanie terenów nieobjętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania. rozproszenie zabudowy zwłaszcza mieszkaniowej na terenach nieuzbrojonych w niezbędną do ich funkcjonowania infrastrukturę.

Z uwagi na położenie, na terenie Gminy Wieruszów występują obszary zagrożone powodzią oraz podtopieniami. Obszar Gminy Wieruszów jest narażony na suszę w stopniu silnym oraz ekstremalnym.

W zakresie gospodarki odpadami niezbędne jest podejmowanie na bieżąco działań, których celem jest objęcie wszystkich nieruchomości zamieszkałych gminnym systemem odbioru odpadów komunalnych oraz utrzymanie opłat na niezmiennym poziomie w najbliższych latach. Konieczna jest kontynuacja kampanii informacyjnej wśród społeczeństwa w zakresie szeroko rozumianej ekologii.

Z punktu widzenia wytycznych i kierunków rozwoju w zakresie OZE Unii Europejskiej, Polski oraz możliwości współfinansowania wykorzystania alternatywnych źródeł energii, zasadne wydaje się wspieranie wykorzystywania tych źródeł przez mieszkańców gminy Wieruszów oraz w budynkach publicznych .

SPOŁECZNOŚĆ

W zakresie ochrony zdrowia szczególną uwagę i wsparcie należy skierować na działania zmierzające do tworzenia warunków dla realizacji zadań podstawowej opieki zdrowotnej oraz zwiększenie dostępności i jakości specjalistycznej opieki zdrowotnej, promowania zdrowego stylu życia i kontynuację profilaktycznych programów zdrowotnych, analizę stanu zdrowia mieszkańców Gminy Wieruszów, zwiększenie zakresu usług opiekuńczych dla osób starszych, rozwój Miejskiego Ośrodka Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współzależnień w Wieruszowie oraz eliminację barier architektonicznych.

Pomimo szeregu uzupełniających się działań instytucji publicznych i organizacji pozarządowych, wykluczenie społeczne z powodu ubóstwa oraz długotrwałej i ciężkiej choroby nadal stanowi istotny problem. Niezbędne są skuteczne działania w zakresie prewencji oraz niwelacji skutków tego wykluczenia.

Organizacje pozarządowe silnie partycypują w realizacji zadań gminnych. Współpraca ta odbywa się zarówno w sferze finansowej, jak i pozafinansowej. Ich aktywność wzrasta sukcesywnie na przestrzeni ostatnich lat, samorząd przeznacza coraz większe środki na ich działania. Problemem organizacji jest jednak brak profesjonalizacji działań. Dla utrzymania aktywności społecznej członków tych organizacji wydaje się koniecznym zapewnienie im wsparcia instytucjonalnego umożliwiającego im zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie funkcjonowania, zarządzania, pozyskiwania środków zewnętrznych, współpracy z administracją oraz rozwoju wolontariatu w ramach ich struktur. W kontekście rozwoju organizacji pozarządowych i efektywnej realizacji ich działań, ważne jest wspieranie inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej, wspieranie tworzenia i funkcjonowanie III sektora na terenie gminy, promocja liderów lokalnych a także wspieranie grup szczególnego ryzyka.

Dobrze wyposażone i przeszkolone Ochotnicze Straże Pożarne, działające na obszarze gminy Wieruszów, stanowią istotny potencjał. Z chwilą oddania do użytku drogi krajowej S8 bardzo zwiększyła się też wyjazdowość do wypadków drogowych na tej drodze. Istotne jest zaangażowanie druhów strażaków, którzy aktywnie włączyli się w niesienie pomocy osobom samotnym i obłożnie chorym w czasie trwającej pandemii COVID – 19.

W celu eliminacji aktów wandalizmu na obiektach użyteczności publicznej, które w ostatnich latach zostały utworzone w wyniku licznych inwestycji na obszarze gminy a także zwiększenia poziomu bezpieczeństwa, niezbędna jest współpraca ze służbami policji, straży pożarnej oraz rozbudowa monitoringu miejskiego.

Finansowanie doksztalcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli powinno zostać dostosowane zarówno do rzeczywistych potrzeb danej szkoły jak również do wzrostu efektywności pracy szkoły. Aby sprostać powyższym wyzwaniom należy opracować nowy system finansowania doksztalcania i doskonalenia zawodowego z wyraźnie zaznaczonymi priorytetami, które w najbliższych latach przyniosą szkołom wymierne korzyści w postaci wzrostu efektywności kształcenia. Obecne formy realizowane przez szkoły są z roku na rok bardzo podobne, a ich realizacja nie gwarantuje określonych i oczekiwanych efektów.

Bardzo istotnym czynnikiem w realizacji procesu nauczania jest dbałość o ciągłe wzbogacanie placówek w nowoczesny sprzęt, pomoce dydaktyczne i nowoczesne technologie. Nowe wyzwania dla placówek edukacji stworzyła pandemia COVID – 19 - realizacji nauki zdalnej oraz potrzeby wyposażenia uczniów w sprzęt do takiej nauki oraz konieczność wsparcia psychicznego uczniów. Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych w Gminie Wieruszów podlega ciągłej modernizacji. Z uwagi na kosztochłonność tych inwestycji, są one rozłożone w czasie.

Opieka żłobkowa i przedszkolna w Gminie zapewniona jest na zadowalającym poziomie, przez funkcjonujące w tym obszarze podmioty publiczne i prywatne. Żłobek i Klub Malucha funkcjonują w nowopowstałych budynkach obiekty, natomiast infrastruktura przedszkolna wymaga modernizacji obiektów.

Z uwagi na przeciętny poziom rozwoju gospodarczego powiatu oraz trudności w jasnym zidentyfikowaniu specjalizacji gospodarczej, przy jednocześnie relatywnie dobrych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, naturalnym obszarem rozwoju pozostaje rozwój turystyki, atrakcyjnej przynajmniej w skali regionalnej. Gmina posiada niewątpliwie walory pozwalające na

rozwój agroturystyki, który może być wspomagany istnieniem kilku interesujących obiektów, pod tym względem przoduje w powiecie.

Potencjał turystyczny gminy jest wykorzystywany w niewielkim stopniu. Ubogie jest zagospodarowanie bazy turystyczno-rekreacyjnej między Prosną a Niesobem oraz niewystarczające wykorzystanie rzeki Prozny do celów rekreacyjnych.

EKONOMIA

Gmina Wieruszów jest silnym ośrodkiem przemysłowym, o dominujących branżach: meblowej oraz spożywczej. Przemysł stanowi trwałą i najważniejszy składnik bazy ekonomicznej miasta. Charakterystyczna jest wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Wieruszów (zwłaszcza z dziedziny budownictwa, handlu i usług niematerialnych).

Widoczna jest tendencja wzrostu grupy w wieku poprodukcyjnym oraz odpływ mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. Zjawisko to ma niewielkie nasilenie, ale powinno determinować działania zmierzające do zachęt dla ludzi w wieku przedprodukcyjnym do pozostania w gminie, przy jednoczesnym zagospodarowaniu potencjału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

Wyzwań dla rozwoju przedsiębiorczości należy szukać w obecnie zdefiniowanych barierach: niewystarczająca ilość instytucji wspierania przedsiębiorczości i organizacji zrzeszających przedsiębiorców oraz brak partnerstwa z miastami; słabe powiązania kooperacyjne pomiędzy lokalnymi podmiotami gospodarczymi; niewystarczająca promocja walorów turystycznych i gospodarczych gminy; niskie tempo wzrostu w powiecie; brak wewnętrznych zasobów kapitału; utrata usług rynkowych w Wieruszowie; ograniczona podaż mieszkań w mieście.

INFRASTRUKTURA

Gęstość dróg znaczenia lokalnego jest wystarczająca dla zapewnienia wewnętrznej obsługi komunikacyjnej gminy. Szczególne znaczenie dla gminy ma droga expressowa S8 z węzłem komunikacyjnym, który znajduje się na terenie Gminy Wieruszów. Stanowi ona szansę rozwoju, gdyż jest otwarciem na zewnątrz, poprzez połączenie obszaru gminy z siecią dróg krajowych i wojewódzkich.

Wyzwania w zakresie rozwoju infrastruktury to: przebudowa i modernizacja istniejącej sieci drogowej i budowa nowych odcinków dróg, konieczność dostosowania parametrów technicznych dróg do wymogów normatywnych, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu na drodze tranzytowej wraz ze zmniejszeniem jej niekorzystnego oddziaływania na zabudowę i glebę, ograniczanie zabudowy obustronnej wzdłuż dróg publicznych (przede wszystkim drogi krajowej) o podstawowym znaczeniu i znacznym natężeniu ruchu (kolizje ruchu zewnętrznego i wewnętrznego), poprawa stanu technicznego urządzeń zabezpieczających sieć drogową, modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych, budowa nowych ciągów pieszo jezdnych i ścieżek rowerowych, usprawnienie układu komunikacyjnego miasta i poprawa bezpieczeństwa, zapewnienie lepszej dostępności

komunikacyjnej w strefach przemysłowych w południowo wschodniej części miasta wpływającej bezpośrednio na rozwój gospodarczy gminy, sukcesywne utwardzanie dróg gruntowych.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 181 w relacji Kępno-Herby Nowe. Linia kolejowa jest w dobrym stanie technicznym, przebiega przez obszar kilku województw (śląskiego, opolskiego, łódzkiego i wielkopolskiego). Ponadto, na obszarze terenu zakładu Pfleiderer Prospan S.A. znajduje się bocznicą kolejową połączoną z wyżej opisywaną linią. Gmina Wieruszów posiada również bocznicę kolejową na ul. Podzamcze. Z linią kolejową Nr 181 połączone są bocznicę kolejowe, obsługująca transport kolejowy zakładu Pfleiderer Prospan S.A. (infrastruktura jest czynna). Bocznicą kolejową jest atutem, zwiększającym atrakcyjność zakładów i terenów inwestycyjnych, znajdujących się w strefie przemysłowej dającym możliwość zmniejszenia ruchu kołowego wokół Wieruszowa i w samym mieście.

Niekorzystną tendencją ogólnokrajową jest spadek liczby mieszkań komunalnych w ostatnich latach i zasobów zakładów pracy, niemniej jednak ogólna liczba mieszkań rośnie.

Wiek zasobu mieszkalnego oraz jego stan techniczny powoduje konieczność ponoszenia nakładów finansowych na remonty, mające głównie na celu zatrzymanie procesu degradacji technicznej.

W działaniach zmierzających do poprawy stanu technicznego i standardu zasobu mieszkaniowego Gminy, wymienionych w *Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wieruszów na lata 2022-2026*, priorytet stanowią: remonty lokali i budynków zasobu mieszkaniowego, działania zwiększające energooszczędność budynków mieszkalnych; dokonywanie ulepszeń lokali mieszkalnych poprzez wykonywanie w miarę możliwości technicznych przyłączy gazowych, doposażanie lokali w łazienki i toalety.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody na terenie gminy, wymagana jest modernizacja i rozbudowa linii wodociągowej. W najbliższych latach, z uwagi na rozwój budownictwa mieszkaniowego nadal będzie prowadzona budowa nowych sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych.

W perspektywie rozwoju mieszkalnictwa i zaopatrzenia istniejących zasobów mieszkaniowych, istotna jest rozbudowa sieci gazowej oraz zaopatrzenie w energię cieplną mieszkańców miasta, obecnie zaopatrywanych przez Pfleiderer Prospan SA. Zakład deklaruje obecnie ograniczenie zasilania części miasta w energię cieplną. Stwarza to konieczność podjęcia działań nie tylko przez podmioty zarządzające nieruchomościami, ale i przez samorząd.

SYTUACJA FINANSOWA GMINY

DOCHODY

Gmina, jako jeden z głównych podmiotów podejmujących działania zmierzające do realizacji nakreślonych w ramach strategii celów, musi wykazywać zdolność finansową do realizacji zadań. Podstawowym instrumentem zarządzania finansami jednostki samorządu terytorialnego jest budżet. Jest on instrumentem polityki gospodarczej miasta oraz najważniejszym narzędziem jej realizacji. Pozwala rozdysponować dostępne środki finansowe. Analizując budżet Gminy Wieruszów w perspektywie ostatnich kilku lat, zauważyć można, iż systematycznie wzrasta wartość dochodów ogółem.

Dochody Gminy Wieruszów na w latach 2018-2021 wzrosły o blisko 32%. Największy wzrost nastąpił we wpływach z dochodów majątkowych (64,4%), w związku z pozyskaniem środków zewnętrznych na realizację inwestycji. Duży wzrost procentowy (35,9%) gmina odnotowała z dochodów z podatku CIT oraz z podatku od nieruchomości (33,7%), mimo pozostawienia w 2021 roku stawek podatkowych na niezmienionym poziomie. Najniższy wzrost uzyskanych dochodów na przestrzeni ostatnich 4 lat nastąpił w subwencjach tylko 12%. Spadły też dochody ze środków UE na bieżące zadania o 24,1% w porównaniu do roku 2020. Udział dochodów własnych

w dochodach ogółem wzrósł w 2021 do poziomu 52,3%. Ze względu na pandemię, tylko w roku 2020 gmina nie wykonała w pełni zaplanowanych dochodów. W roku 2021 wskaźnik wykonania planu wyniósł już 105,3%.

Dane dotyczące kształtowania się kwot dochodów gminy Wieruszów w latach 2018 – 2021 zaprezentowano w poniższej tabeli.

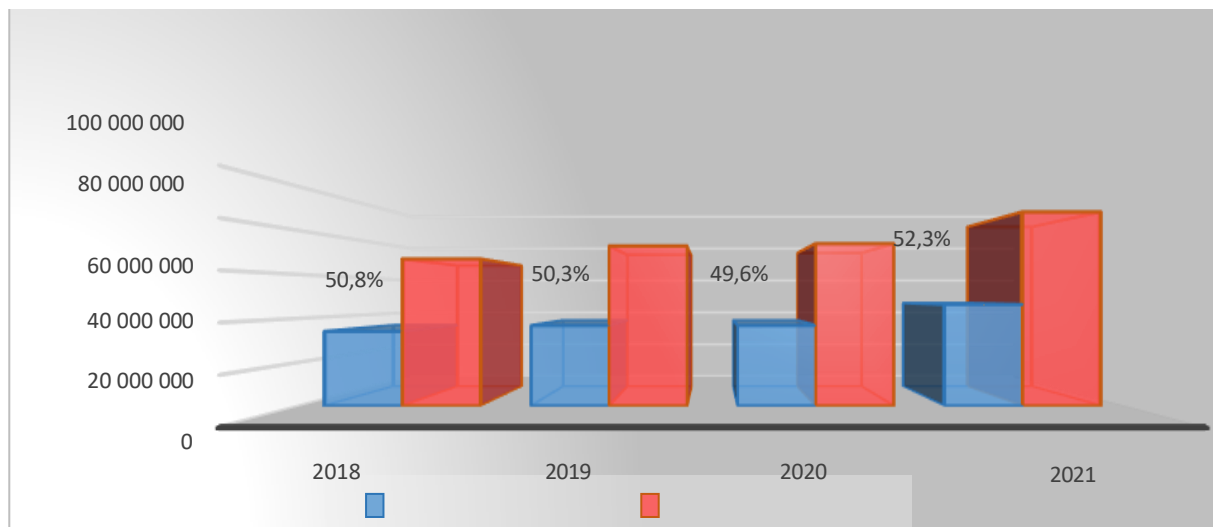
Tabela 1 Dochody budżetu gminy Wieruszów w latach 2018-2021

Dochody	2018	2019	2020	2021
Udziały w podatkach PIT	15 412 545	17 650 292	16 224 391	19 006 232
Udziały w podatkach CIT	864 080	827 409	580 632	1 174 097
Podatek od nieruchomości	10 935 202	11 309 053	12 409 937	14 616 965
Pozostałe podatki i opłaty lokalne	5 222 538	4 572 549	5 520 929	6 895 811
Subwencje	11 301 059	11 886 514	11 899 689	11 899 689
Dotacje	17 820 709	19 875 802	22 978 035	23 824 656
Dofinansowania pozyskane na zadania bieżące z środków UE	284 049	59 762	184 402	139 925
Pozostałe dochody	1 641 519	2 359 474	1 971 858	4 639 592
Dochody majątkowe	3 382 645	4 435 551	2 100 805	5 562 013
Dofinansowania pozyskane na zadania majątkowe z środków UE	220 068	0	181 346	0
Dochody wykonanie	67 084 415	72 976 406	74 052 024	88 512 329
Dochody plan	66 706 272	72 397 920	77 170 592	84 085 816
% wykonania planu	100,6%	100,8%	96,0%	105,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie budżetu gminy Wieruszów

W ostatnich latach wzrosły także dochody własne budżetu gminy z tytułu udziału w dochodach budżetu państwa z podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych. Wzrost ten obrazuje tempo wzrostu gospodarczego dostrzegalnego na terenie gminy. Im większy dochód bowiem wypracują mieszkańcy gminy Wieruszów i przedsiębiorstwa działające na jego terenie, tym większe wpływy do budżetu z tytułu udziału w podatkach dochodowych. Skalę wzrostu w tym obszarze zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres 1 Udział dochodów własnych w dochodach ogółem

WYDATKI

Wydatki Gminy Wieruszów w latach 2018-2021 wzrastały wolniej niż dochody (25,8%). Największy procentowy wzrost wydatków bieżących nastąpił w dziale transport i łączność (82,4%), w związku ze zwiększonymi nakładami na remonty dróg. Wydatki w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska wzrosły o 75 %, głównie poprzez zwiększenie wydatków na zagospodarowanie odpadów komunalnych. Wydatki na oświatę wzrosły o 26,1% przy zwiększeniu subwencji z budżetu państwa o 12%. Najmniejszy wzrost wydatków nastąpił na administrację publiczną o 6,4%.

W przeciągu tych lat gmina wydatkowała 43 699 999 zł na inwestycje. Poniższy wykres przedstawia udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem.

Wykres 2 Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w latach 2018-2021

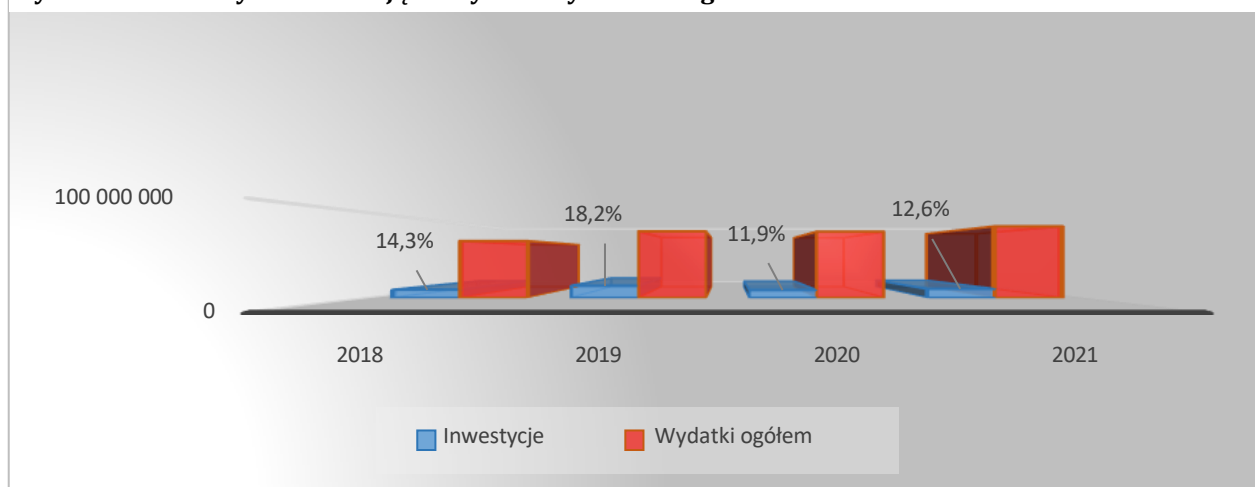

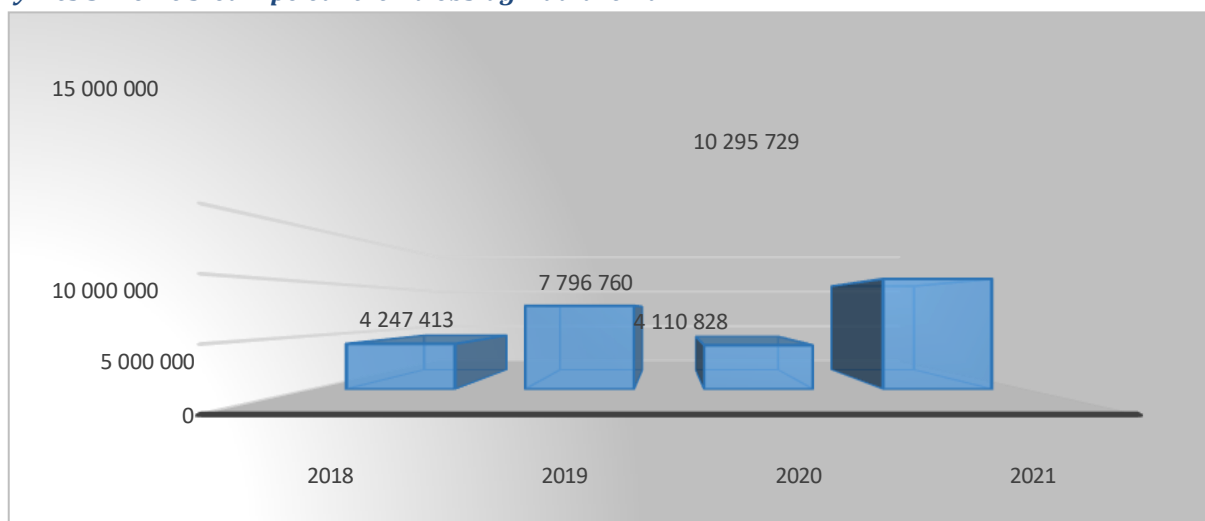
Tabela 2 Wydatki budżetu gminy Wieruszów w latach 2018-2021

Wydatki	2018	2019	2020	2021
Gospodarka mieszkaniowa	1 446 743	1 774 121	1 682 644	1 894 746
Administracja publiczna	5 747 206	6 307 552	6 110 416	6 112 584
Oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza	22 450 644	24 319 135	25 249 113	28 306 115
Pomoc społeczna i rodzina	18 624 831	21 722 771	24 815 134	24 708 908
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 686 691	3 891 099	5 528 981	6 451 196
Transport i łączność (drogi publiczne gminne)	768 640	1 078 147	798 084	1 401 937
Obsługa długu w tym odsetki	369 305	564 862	401 090	238 993
Pozostałe wydatki	4 277 254	4 511 848	4 090 359	4 527 152
Inwestycje	9 597 394	14 242 700	9 241 829	10 618 076
Wydatki ogółem	66 968 709	78 412 235	77 917 649	84 259 707
Wydatki plan	75 002 186	82 833 416	83 682 914	83 682 914

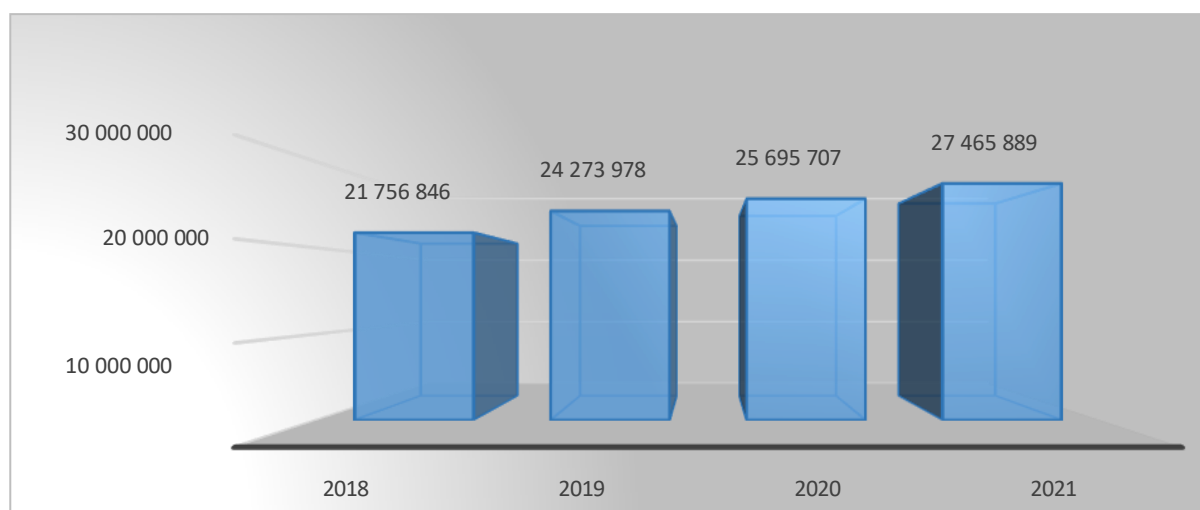
Źródło: opracowanie własne

W latach 2018-2021 zadłużenie wzrosło o 5 709 043 zł. Zaciągnięte kredyty i pożyczki oraz emisja obligacji zostały przeznaczone na finansowanie inwestycji. Poniższe wykresy prezentują zadłużenie gminy oraz stan wolnych środków na przestrzeni 4 ostatnich lat.

Wykres 3 Wolne środki po odliczeniu obsługi zadłużenia

Wykres 4 Zadłużenie Gminy Wieruszów w latach 2018-2021

Instrumentem wieloletniego planowania finansowego w jednostkach samorządu terytorialnego jest Wieloletnia Prognoza Finansowa. Obejmuje ona prognozę m.in. takich parametrów finansowych jak:

- dochody bieżące oraz wydatki bieżące budżetu;
- dochody majątkowe oraz wydatki majątkowe budżetu;
- wynik budżetu wraz ze wskazaniem przeznaczenia nadwyżki albo sposobu sfinansowania deficytu;
- przychody i rozchody budżetu z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia.

Sytuacja finansowa gminy Wieruszów jest stabilna. Poniższe tabele przedstawiają prognozy parametrów finansowych na najbliższe lata.

Tabela 3 Harmonogram spłat zadłużenia na lata 2022-2031

	2022	2023	2024	2025	2026	2027-2031	Razem
kapitał	1 137 061	1 470 518	2 817 404	3 817 404	3 817 410	17 181 177	30 240 974
obsługa zadłużenia	801 000	695 000	655 000	580 000	490 000	1 130 000	4 351 000
Razem	1 938 061	2 165 518	3 472 404	4 397 404	4 307 410	18 311 177	34 91 974

Tabela 4 Prognoza salda operacyjnego na lata 2022-2027

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Deficyt / nadwyżka	-8 341 416	1 470 518	2 817 404	3 817 404	3 817 410	3 636 761
Saldo operacyjne	-4 587 385	4 720 000	7 060 000	9 570 000	7 220 000	6 390 000
Saldo operacyjne brutto	-5 388 385	4 025 000	6 405 000	8 990 000	6 730 000	5 260 000
Saldo operacyjne netto	-5 724 446	3 249 482	4 242 596	5 752 596	3 402 590	2 753 239

Źródło: opracowanie własne

Ze względu na wysoki planowany deficyt w roku 2020 i pokrycie go wolnymi środkami z lat poprzednich salda operacyjne w 2021 roku są wartościami ujemnymi. Od 2020 r sytuacja się stabilizuje i gmina będzie mogła przeznaczać nadwyżki operacyjne na zadania inwestycyjne.

Tabela 5 Prognoza zadłużenia i wskaźników finansowych na lata 2022-2027

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
wartość na koniec roku	29 111 539	27 633 395	24 815 991	20 998 587	17 181 177	13 544 416
wskaźnik dopuszczalny	12,71%	11,23%	10,48%	9,55%	6,54%	6,76%
indywidualny wskaźnik	3,47%	3,60%	5,48%	6,66%	6,54%	6,03%
Możliwości zadłużenia	9,24%	7,63%	5,00%	2,89%	0,00%	0,73%

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki limitu zadłużenia spełniają zapisu ustawy o finansach publicznych i są na bezpiecznym poziomie. Odległy czas prognozowania zwiększa ryzyko niewłaściwego oszacowania wartości przyjętych w prognozie w odniesieniu do faktycznie uzyskanych. Założenia przyjęte wartości muszą być stale monitorowane, zwracając szczególną uwagę na poszczególne wskaźniki makroekonomiczne i korekty merytoryczne (bardzo wysoka inflacja, wojna w Ukrainie).

Jak pokazują dane zamieszczone w powyższych tabelach w przypadku Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wieruszów, relacja planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań do dochodów w każdym roku przyjmuje wartość niższą niż wartość dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań określonego zgodnie z zapisami art. 243 ustawy o finansach publicznych. Relacja planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań do dochodów w każdym roku prognozowanego okresu odznacza się wartościami dużo niższym niż dopuszczalna wartość wskaźnika spłaty zobowiązań, co jednoznacznie wskazuje na możliwości Gminy Wieruszów w finansowaniu przyszłych inwestycji. Jest to niezwykle ważne z punktu widzenia możliwości realizacji celów niniejszej Strategii. O sukcesie realizacji nakreślonych w ramach Strategii celów zdecydować może także efektywność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym środków z funduszy Unii Europejskiej.

ANALIZA SWOT

SILNE STRONY

- dostępność transportowa - korzystne, centralne położenie geograficzne, przy drodze ekspresowej S-8 wraz z węzłem „Wieruszów”
- potencjał strefy ekonomicznej - wyraźna specjalizacja gospodarcza - silny ośrodek przemysłowy, głównie branży: meblowej oraz spożywczej; przemysł stanowi trwałą i najważniejszy składnik bazy ekonomicznej gminy
- systematyczne niwelowanie istotnych problemów społecznych
- rozwinięta sfera pomocy społecznej
- przedsiębiorczość mieszkańców
- rozwinięta infrastruktura gospodarcza
- wysokie nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw
- tradycje i dorobek kulturowy
- unikalne walory przyrodnicze (w szczególności obszary chronione, Dolina Prośny, duże zasoby lasów i łąk, unikalna flora i fauna)

SŁABE STRONY

- trudna sytuacja demograficzna
- jakość powietrza i obciążenie środowiska naturalnego
- brak oferty edukacyjnej na poziomie szkoły wyższej
- niewystarczająca ilość instytucji wspierania przedsiębiorczości i organizacji zrzeszających przedsiębiorców
- słabe powiązania kooperacyjne pomiędzy lokalnymi podmiotami gospodarczymi;
- niewystarczająca promocja walorów turystycznych i gospodarczych gminy;
- niskie tempo wzrostu w powiecie; brak wewnętrznych zasobów kapitału;
- utrata usług rynkowych w Wieruszowie;
- ograniczona podaż mieszkań
- Wiek zasobu mieszkalnego oraz jego stan techniczny
- wykluczenie z powodu ubóstwa oraz długotrwałej i ciężkiej choroby nadal stanowi istotny problem
- Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych

SZANSE

- możliwości współfinansowania wykorzystania alternatywnych źródeł energii,
- rozległość gminy, rezerwy przestrzenne
- pozycja w układzie funkcjonalnym regionu
- napływ mieszkańców z zewnątrz
- dalsza poprawa jakości i wszechstronności edukacji
- duże możliwości finansowania przyszłych inwestycji
- wykorzystanie wizerunku ośrodka gospodarczego i potencjału rozwojowego strefy inwestycyjnej
- wykorzystanie kapitału kulturowego
- rozwój własnej oferty turystycznej i rekreacyjnej

ZAGROŻENIA

- dalszy spadek populacji
- potencjalne ograniczenie wpływów budżetowych z dominujących dotąd źródeł
- brak przygotowania na wyzwania i uwarunkowania imigracji
- niezdolność do utrzymania niektórych usług i funkcji miejskich
- niskie zainteresowanie transportem zbiorowym
- zanieczyszczenie środowiska, zwłaszcza niska emisja
- ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy

ZAŁOŻENIA DLA INTERWENCJI STRATEGICZNEJ

Podjmując odpowiedzialność za dobrostan wspólnoty lokalnej i w oparciu o dokonaną analizę stanu obecnego samorząd Gminy Wieruszów przyjmuje do realizacji niniejszą Strategię Rozwoju.

Misja obszaru interwencji została określona w sposób następujący:

MISJA

Gmina Wieruszów to miejsce zapewniające wysoką jakość życia,
otwarte na świat i przyszłość.

Spółeczność Gminy Wieruszów skutecznie wzmacnia fundamenty
gospodarcze i kapitał społeczny dla osiągnięcia zrównoważonego
rozwoju.

Żyje w harmonii ze środowiskiem, kształtując ład przestrzenny,
estetykę i bezpieczeństwo w gminie.

Podstawowy punkt odniesienia dla interwencji strategicznej stanowi Wizja Gminy Wieruszów w roku 2030. Została ona przygotowana w praktyce partycypacji, z udziałem społeczności gminy. Wizja określa oczekiwany stan miasta w roku docelowym realizacji Strategii.

Wizja Gminy w 2030

W roku 2030 Wieruszów pozostanie gminą o dużej dostępności komunikacyjnej, dobrym punktem do lokowania działalności gospodarczej. Jego pozycja wzmocni się, jeśli do tej pory zostanie uruchomiony Centralny Port Komunikacyjny i nastąpi jego pozytywne oddziaływanie na sytuację ekonomiczną środkowej części kraju, ale też będzie związana z udziałem w dotychczas rozwijanych kierunkach przepływu dóbr.

Fundamentem potencjału ekonomicznego gminy i głównym aspektem jej relacji z krajem pozostanie strefa przemysłowa. Gmina stanowić będzie dla niej coraz atrakcyjniejsze zaplecze infrastrukturalne i pracownicze, ale też coraz chętniej wybierane miejsce zamieszkania dla kadr średniego i wyższego szczebla.

Na bazie strefy przemysłowej dokonywać się będzie systematyczny rozwój lokalnego środowiska gospodarczego opartego na przedsiębiorczości mieszkańców. Rozwój endogenicznego potencjału gospodarczego dokonywać się będzie przez zachowanie związku ze

specjalizacjami i oddziaływaniem liderów biznesowych działających w obrębie strefy. Jednocześnie, wykształcony zostanie silny rynek lokalny oraz podmiotów operujących w nim w skali regionalnej i ogólnopolskiej. Jego zdrowa struktura, bogata w nowoczesne usługi, tworzyć będzie dla lokalnej społeczności nową przestrzeń atrakcyjnego rynku pracy. W konsekwencji zwiększenia, a także wzmocnienia bazy ekonomicznej gminy uruchomione zostaną i utrwalone pozytywne procesy. Społeczność lokalna w większym stopniu będzie zdolna do kumulowania kapitału, jego reinwestowania oraz podnoszenia efektywności oddziaływania i zwiększania dobrobytu mieszkańców.

Aktywność i emocje społeczności przyciągać będzie atrakcyjna przestrzeń publiczna, dająca możliwość spędzania czasu w satysfakcjonujący sposób oraz wchodzenie w zbiorowe relacje i budowę ducha miejsca. W oparciu o tereny zielone funkcjonować będą miejsca spotkań, konsumpcji, wypoczynku i rozrywki. Odnajdzie się w nich ze swoimi oczekiwaniami i aspiracjami młodzież oraz seniorzy. Nowoczesna, funkcjonalna i przyjazna przestrzeń publiczna będzie sprzyjać integracji, zarówno na co dzień, jak i w czasie licznych wydarzeń kulturalnych i sportowych.

Wzbogacona o atrakcyjną przestrzeń publiczną gmina Wieruszów, zyska nowy wizerunek i pozytywny odbiór mieszkańców. Gmina szczyć się będzie ładem przestrzennym, funkcjonalnymi rozwiązaniami godzącymi potrzeby i oczekiwania społeczności poszczególnych części – zarówno miasta jak i obszarów wiejskich. Życie ułatwi technologia w zakresie usprawnienia ruchu, monitoringu bezpieczeństwa, udostępniania energii czy też kontroli czystości powietrza. Wzrośnie doświadczenie funkcjonalności zapewniające mieszkańcom możliwość optymalnego łączenia czasu pracy, nauki, wypoczynku i rekreacji.

Istotną cechą przestrzeni publicznej będzie znacząca rola środowiska naturalnego. Nastąpi jej widoczne przywrócenie w sferze publicznej, poprzez rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz rozwiązania promujące bliskość i obecność natury w krajobrazie gminy. Wieruszów wzbogaci swój wizerunek także o instalacje zieleni w ramach rozwiązań niwelujących dominację zabudowy i ciągów komunikacyjnych, wpływających na czystość środowiska oraz estetykę przestrzeni. Mieszkańcy będą korzystać z atrakcyjnych terenów rekreacyjnych dających szerokie możliwości spędzania wolnego czasu i aktywnego wypoczynku.

Nastąpi rewitalizacja zdegradowanych brzegów rzeki Proсны jako ważnego elementu krajobrazu gminy, chronionego i eksponowanego na jej znaczącej długości. Społeczność gminy aktywnie wdrażać będzie rozwiązania sprzyjające retencji i umożliwiające kontrolowany obieg wody. Odzyskiwanie przestrzeni dla natury w wymiarze indywidualnym i zbiorowym stanowić będzie powszechnie akceptowaną, realizowaną i wspieraną praktykę. Innowacje środowiskowe wraz z kulturą zgodnego współżycia z naturą wpłyną na istotną poprawę jakości życia i podniesienie satysfakcji mieszkańców.

Dzięki aktywnej polityce samorządu, lokalna społeczność z powodzeniem będzie sobie radzić z wyzwaniem rosnącej presji demograficznej związanej z procesami zachodzącymi w skali kraju i kontynentu. Podstawę rozwoju populacji gminy Wieruszów stanowić będzie efektywność działań pozwalających na stopniowe odwracanie negatywnych trendów demograficznych, skutkujących także zwiększeniem liczby osób wchodzących i pozostających na lokalnym rynku pracy. Gmina rozwinie komunalne zasoby mieszkaniowe oraz inne instrumenty wsparcia potrzeb

i deficytów społecznych. Będzie to też czynnikiem przyciągającym nowych mieszkańców potwierdzając konkurencyjność Wieruszowa jako dobrego miejsca do życia.

Społeczność gminy będzie tu znajdować dogodne warunki dla indywidualnego i zbiorowego rozwoju. Będą one wynikiem stabilności społecznej, dostępności zasobów kulturowych oraz ekonomicznych wspierających wybór i realizację ścieżek zawodowych, ale też dojrzałego, a także sprzyjającego kreatywności środowiska lokalnego. Oferta edukacyjna gminy oraz wysoki poziom nauczania przyczynią się do podtrzymania wielkości jego populacji, a przy tym stanowić będą czynnik przyciągający ludność z funkcjonalnego otoczenia gminy. Z tego potencjału korzystać będzie lokalny rynek pracy zasilany dobrze przygotowanymi i znajdującymi wysokopłatne zatrudnienie pracownikami.

Czynnikiem wspomagającym dynamiczny rozwój gminy Wieruszów będzie wzmocnienie kapitału społecznego. W aktywności organizacji pozarządowych, zaangażowaniu poszczególnych środowisk w sprawy swego otoczenia oraz w solidarności międzypokoleniowej znajdzie wyraz energia i kreatywność mieszkańców. Wzrośnie ogólny poziom zaufania i satysfakcji z przynależności do lokalnej wspólnoty, zainteresowanie jej losem. Wieruszowianie będą potrafili odważnie patrzeć w przyszłość, świadomie i solidarnie określać oraz podejmować nowe wyzwania w poczuciu zdolności do działania i realności celów w myśl przyświecającej im idei otwartości.

Efektywne działanie w przestrzeni społecznej i ekonomicznej gminy Wieruszów wspierać będzie sprawna komunikacja oraz dostępność nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Gmina stanowić będzie ekosystem sprzyjający ich wdrażaniu. Kompetencje mieszkańców, zaawansowanie organizacyjne instytucji oraz praktyka funkcjonowania biznesu będą dysponować warunkami do skoordynowanego działania i uzyskiwania efektu synergii. Tym samym życie w gminie Wieruszów będzie można efektywnie łączyć z podtrzymywaniem relacji w nieograniczonej skali i zasięgu, z zarządzaniem obiegiem informacji, usług i kapitału w procesie uczenia się, pracy czy wypoczynku. Wieruszowianie będą korzystać z bliskości świata, a cechować ich będzie zdolność zmieniania go swoją aktywnością.

LOGIKA INTERWENCJI

Cele Strategiczne

Uzyskaniu stanu wyrażonego w Wizji Gminy Wieruszów w roku 2030 służyć będzie osiągnięcie następujących trzech celów strategicznych:

Wsparcie zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnej

Poprawa jakości przestrzeni publicznej i jej funkcjonalności

Wzmocnienie potencjału ekonomicznego i organizacyjnego

Cele strategiczne zostały określone w sposób ogólny, ujęto w nich ukierunkowanie na najważniejsze potrzeby rozwojowe gminy. Ich przedmiot wyrażony jest w diagnozie stanu gminy, leżącej u podstaw przeprowadzenia procesu tworzenia Strategii. Zarazem wyczerpuje oczekiwany i wyrażony w wizji rozwoju punkt osiągnięcia. Poprzez ich osiągnięcie, określona wizja będzie mogła przejść w rzeczywistość. Cele strategiczne definiują ścieżkę dojścia do założeń wizji, tym samym wpisując w proste i jednoznaczne formuły potrzeby najważniejsze dla lokalnej wspólnoty gminy Wieruszów związane z opisanym w diagnozie stanem rzeczy. Zarazem realizują one postulaty i założenia leżące u podstaw procesu przygotowania i wdrożenia Strategii.

Obszary Priorytetowe

Dla osiągnięcia celów strategicznych służyć będzie koncentracja wysiłków w obszarach priorytetowych. Odpowiadają one najważniejszym wnioskom wyprowadzonym z diagnozy stanu gminy. Obszary priorytetowe dotyczą najistotniejszych przewag i ograniczeń, a zarazem szans i zagrożeń wyznaczających sytuację rozwojową gminy. To w nich skupiają się potrzeby, których zaspokojenie tworzy potrzebę sformułowania i realizacji Strategii – odpowiadają celom strategicznym i konkretyzują ich przedmiot. W ramach poszczególnych celów strategicznych sformułowano następujące obszary priorytetowe:

Wsparcie zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnej

Obszar priorytetowy: Zwiększenie kapitału społecznego i jego wpływu na rozwój gminy

Aktywność i zdolność do współpracy mieszkańców to największy atut gminy. Samorząd wspiera rozwój sfery organizacji pozarządowych, integrację i aktywizację dzieci, młodzieży oraz seniorów wokół przedsięwzięć gminnych.

Obszar priorytetowy: Podnoszenie jakości i zwiększenie efektywności edukacji

Lepsza oraz bardziej efektywna edukacja wymaga rozwoju wykorzystania nowoczesnych metod kształcenia i zarządzania wiedzą. Pożądane jest wzmocnienie zasobów kadrowych szkolnictwa, a także budowa systemu wsparcia osobowego rozwoju uczniów.

Obszar priorytetowy: Wzmacnianie potencjału demograficznego gminy

Gmina musi dążyć do przełamania negatywnych trendów oraz zachować zdolność do pełnienia swoich funkcji gospodarczych i zapewniania usług publicznych. Służyć temu powinno tworzenie przyjaznych warunków dla rozwoju rodzin czy też rozwój zdolności do pozyskiwania i aktywnej asymilacji osób spoza regionu i cudzoziemców.

Poprawa jakości przestrzeni publicznej i jej funkcjonalności

Obszar priorytetowy: Budowa przestrzeni zwiększającej jakość życia mieszkańców

Samorząd, we współpracy z partnerami społecznymi i biznesowymi, dąży do radykalnej zmiany jakości oraz funkcjonalności przestrzeni. Następuje rozwijanie i zagospodarowywanie przestrzeni publicznej, upowszechnianie niebieskiej i zielonej infrastruktury, a także wzmocnienie zaplecza rekreacyjnego oraz sportowego. Równocześnie ma miejsce rozwój i modernizacja budownictwa mieszkaniowego.

Obszar priorytetowy: Poprawa stanu środowiska naturalnego

Społeczność gminy Wieruszów dąży do upowszechniania rozwiązań i technologii służących relacjom ze środowiskiem naturalnym oraz wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii. Ich celem powinno być w szczególności podniesienie jakości powietrza, wzmocnienie ochrony i zagospodarowania rzeki Proсны i jej obecności w przestrzeni miejskiej, a także zwiększenie udziału, znaczenia i funkcjonalności terenów zielonych w krajobrazie gminy.

Obszar priorytetowy: Uporządkowanie i racjonalizacja struktury komunikacyjnej gminy

Modernizacja i optymalizacja infrastruktury drogowej gminy powinna iść w parze z rozwojem przyjaznego systemu transportowego. Niezbędne jest tworzenie przyjaznych warunków dla ruchu pieszego i rowerowego.

Wzmocnienie potencjału ekonomicznego i organizacyjnego

Obszar priorytetowy: Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i potencjału ekonomicznego

Przy zachowaniu dominującej funkcji strefy inwestycyjnej dla gospodarki gminy, samorząd wspiera przedsiębiorczość oraz tworzenie i przeżywalność firm. Zarazem wzmocniane są kompetencje i aktywność ekonomiczna mieszkańców.

Obszar priorytetowy: Wzmocnienie ekonomicznych, technologicznych i organizacyjnych fundamentów rozwoju gminy

Następuje rozbudowa i modernizacja infrastrukturalnego zaplecza dla biznesu i usług publicznych. Samorząd wspiera postęp technologiczny w sferze gospodarczej i w życiu publicznym. Dokonuje się także wzrost sprawności zarządzania i funkcjonowania samorządu i instytucji publicznych.

Zgodnie z przyjętą w niniejszej Strategii logiką interwencji obszary priorytetowe wyznaczają zakres tematyczny i pole aktywności priorytetowej dla samorządu i lokalnej wspólnoty w ramach prowadzenia polityki rozwoju.

Działania podejmowane przez samorząd gminy Wieruszów oraz współpracujące z nim podmioty powinny – jeśli mają służyć realizacji Strategii oraz przyczyniać się do osiągnięcia sformułowanej wizji – wpisywać się w obszary interwencji oraz w miarę możliwości dotyczyć powiązań między nimi. Działania spełniające te warunki będą traktowane priorytetowo według właściwych regulacji ustanawianych przez samorząd gminy.

Priorytetyzacja w działaniach samorządu służących realizacji Strategii wyrażać się będzie w:

- pierwszeństwie realizacji – działania wpisujące się w obszary priorytetowe powinny mieć czasowy priorytet w stosunku do pozostałych działań i projektów
- pierwszeństwie finansowania – środki w dyspozycji samorządu oraz nakłady ponoszone przez partnerów powinny w pierwszej kolejności dotyczyć działań w ramach obszarów priorytetowych
- pierwszeństwie zarządzania i organizacji – organizacja struktur organizacyjnych i funkcjonowania w ramach samorządu oraz w ramach procesów i działań podejmowanych przez samorząd i partnerów powinny w pierwszej kolejności i w miarę możliwości uwzględniać potrzebę dostosowania do przedmiotu obszarów priorytetowych

Cele operacyjne i obszary działania

Cele strategiczne i obszary priorytetowe określają kierunek interwencji w ramach Strategii. Efektywność działania na rzecz jej realizacji skupiona jest w określeniu i osiągnięciu celów operacyjnych wraz z przypisanymi do nich obszarami działania. Cele operacyjne wpisują szeroki zakres interwencji samorządu w proces osiągania stanu zawartego w wizji i w celach strategicznych. Cele operacyjne pogrupowane są w cztery obszary tematyczne, w jakich skupia się aktywność samorządu oraz mieszkańców gminy i które wyznaczają zasadnicze podziały kompetencyjne i organizacyjne. Uzyskanie znaczących efektów w realizacji ogółu celów operacyjnych służyć będzie osiągnięciu celów strategicznych, a tym samym – wizji rozwoju gminy i istotnej poprawie jakości życia jej mieszkańców. Ze sfery celów operacyjnych i przypisanych im działań samorząd dokonuje wyboru działań traktowanych priorytetowo.

Schemat logiki interwencji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 roku

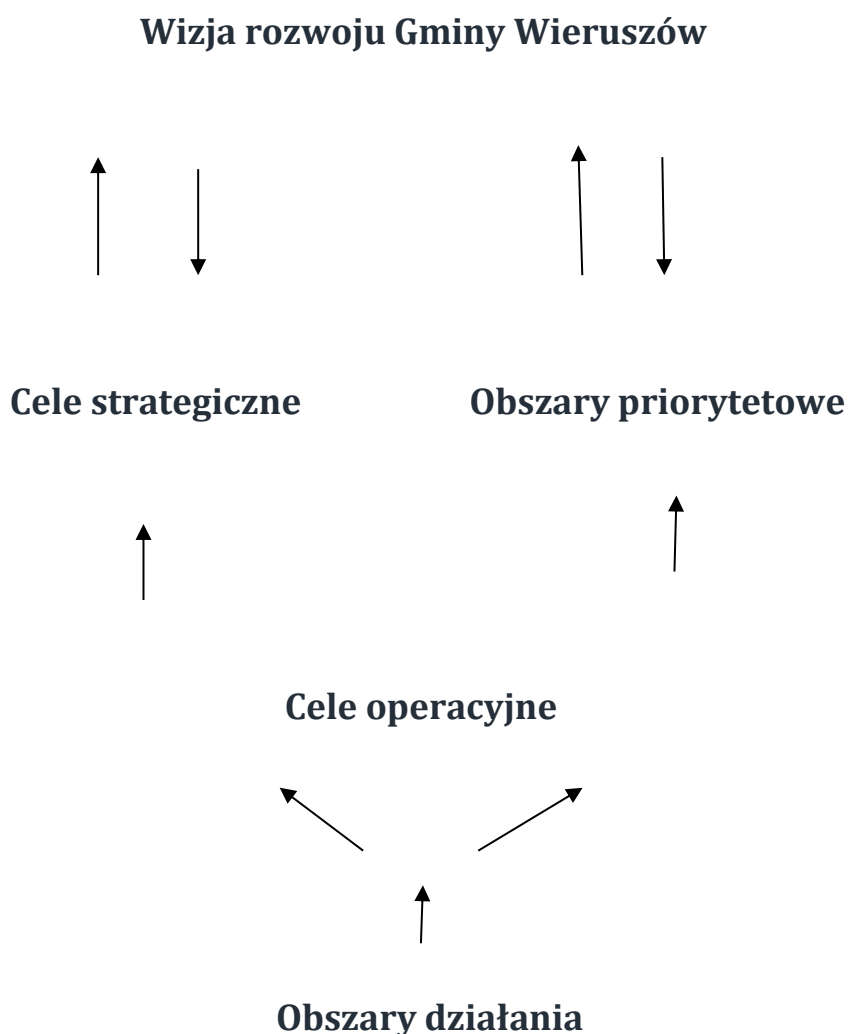

Tabela 6 Struktura celów operacyjnych i obszarów działania

SPOŁECZEŃSTWO

Cel operacyjny 1 Podnoszenie jakości życia i wszechstronnej aktywności wszystkich pokoleń i środowisk	1.1 Upowszechnienie wdrażania i wykorzystania nowych technologii w życiu codziennym
	1.2 Tworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu przez różne grupy wiekowe
	1.3 Zwiększanie potencjału i wzmacnianie roli organizacji pozarządowych
	1.4 Rozwój wolontariatu
Cel operacyjny 2 Podnoszenie oferty, jakości i efektywności w zakresie edukacji i kultury	2.1 Podnoszenie standardów szkolnictwa podstawowego
	2.2 Rozwijanie środowiskowego charakteru szkół
	2.3 Wsparcie rozwoju osobowego uczniów
	2.4 Multiplikowanie działań w sferze kultury
	2.5 Wielowymiarowa współpraca międzynarodowa
Cel operacyjny 3 Podnoszenie efektywności wsparcia socjalnego i kontynuacja działań w zakresie rewitalizacji	3.1 Skuteczne przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym
	3.2 Wsparcie w zabezpieczeniu bytu mieszkańców w potrzebie
	3.3 Rozwój infrastruktury socjalnej
Cel operacyjny 4 Minimalizowanie następstw negatywnych trendów demograficznych	4.1 Wspieranie decyzji osiedleńczych i wyboru gminy Wieruszów jako miejsca życia
	4.2 Rozwój infrastruktury wsparcia rodzin i dzieciności
	4.3 Pozyskiwanie i aktywna asymilacja obywateli innych państw
Cel operacyjny 5 Wzrost sprawności zarządzania i funkcjonowania gminy	5.1 Wzmocnienie kompetencji kadr w instytucjach publicznych.
	5.2 Wykorzystanie nowych technologii i rozwiązań w procesie zarządzania
	5.3 Współpraca lokalna i regionalna jako narzędzie nowoczesnego rozwoju gminy
GOSPODARKA	
Cel operacyjny 6 Podtrzymanie i rozwijanie warunków dla funkcjonowania strefy przemysłowej	6.1 Zrównoważony rozwój i zarządzanie przestrzenią inwestycyjną
	6.2 Rozwój więzi i współpracy podmiotów działających w obrębie strefy przemysłowej ze środowiskiem lokalnym
	6.3 Monitoring stanu, tendencji, potrzeb i perspektyw rozwojowych w odniesieniu do podmiotów aktywnych w ramach strefy przemysłowej
Cel operacyjny 7 Aktywizacja i wzmacnianie lokalnej przedsiębiorczości	7.1 Tworzenie korzystnych warunków rozwoju i powstawania firm z sektora MŚP
	7.2 Integracja i wzmocnienie środowiska gospodarczego
	7.3 Stymulowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców
Cel operacyjny 8 Inspirowanie zmian w systemie edukacji w celu lepszego dopasowania do rynku pracy i wspieranie aktywności zawodowej społeczności gminy	8.1 Upowszechnianie pożytecznych kwalifikacji i kompetencji
	8.2 Wsparcie dla procesu wchodzenia na lokalny rynek pracy i utrzymywania się na nim ludzi młodych

Cel operacyjny 9 Optymalizacja promocji i informacji gospodarczej	9.1 Aktywne zarządzanie informacją o walorach i potencjale gospodarczym gminy
	9.2 Budowa systemu gromadzenia i obiegu danych gospodarczych i finansowych we współpracy z biznesem

PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA

Cel operacyjny 10 Porządkowanie i racjonalizacja struktury komunikacyjnej gminy	10.1 Modernizacja i optymalizacja infrastruktury drogowej
	10.2 Tworzenie przyjaznych warunków dla ruchu pieszego i rowerowego
Cel operacyjny 11 Rozwój infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej	11.1 Dobrze zaplanowana przestrzeń publiczna
	11.2 Rozwój i modernizacja budownictwa mieszkaniowego
	11.3 Upowszechnianie niebieskiej i zielonej infrastruktury
	11.4 Wzmocnienie zaplecza sportowego i rekreacyjnego
	11.5 Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej przestrzeni publicznej w tym reaktywacja martwych i nieatrakcyjnych przestrzeni

ŚRODOWISKO

Cel operacyjny 12 Podniesienie jakości powietrza	12.1 Efektywne przeciwdziałanie emisji zanieczyszczeń
	12.2 Energetyczna przebudowa gminy
Cel operacyjny 13 Wzmocnienie ochrony i wykorzystania zasobów wodnych	13.1 Monitorowanie stanu zasobów wodnych
	13.2 Ochrona rzeki Proсны i zagospodarowanie jej brzegów
	13.3 Wdrażanie modelu gminy szanującej wodę
Cel operacyjny 14 Rozwój obszarów zieleni	14.1 Utrzymywanie stanu, zwiększanie i funkcjonalizacja obiektów i przestrzeni zielonych
	14.2 Wdrażanie rozwiązań związanych z zarządzaniem zielenią
Cel operacyjny 15 Nasilenie i upowszechnienie edukacji ekologicznej	15.1 Kształtowanie postaw proekologicznych i estetyki przestrzeni publicznej
	15.2 Upowszechnianie standardów środowiskowych
	15.3 Zarządzanie wiedzą o stanie i potrzebach środowiska naturalnego

OBSZAR TEMATYCZNY: SPOŁECZEŃSTWO

Strategiczny wymiar interwencji

Gmina Wieruszów podejmuje starania o utrzymanie dotychczasowych i pozyskanie nowych mieszkańców wraz z zapewnieniem im wysokiej jakości życia. Spełnienie tego celu warunkuje zachowanie skali lokalnej populacji, ale też zdolność do pełnienia realizowanych funkcji gospodarczych oraz utrzymania zakresu i jakości usług publicznych. Ewentualne pogłębienie kryzysu demograficznego nie tylko zahamuje proces rozwoju, lecz również w konsekwencji prowadzić może do trwałej destrukcji społeczności i regresu.

Taktyczny wymiar interwencji

Gmina zabiega o wizerunek i odpowiadające mu rozwiązania definiujące je jako miejsce dobre do życia. Wymaga to odwrócenia lub osłabienia trendów demograficznych, ale też wzmocnienia kapitału społecznego i przywrócenia woli wspólnego funkcjonowania. Samorząd osiągnie sukces nie tyle samodzielnie rozwiązując wszelkie problemy, ale angażując społeczną energię i międzypokoleniową solidarność w ich rozpoznawanie i aktywne przeciwdziałanie im.

Cel operacyjny 1

Podnoszenie jakości życia i wszechstronnej aktywności wszystkich pokoleń i środowisk

Wzrost jakości życia mieszkańców stanowi istotny aspekt funkcjonowania samorządu, ale też efekt działań wspólnotowych. Wspieranie jednostek i zorganizowanych, połączonych wspólnymi celami grup powinno prowadzić do ich pełniejszego zaangażowania w funkcjonowanie gminy, a przy tym lepszego zrozumienia złożoności potrzeb i realiów życia różnych mieszkańców. Rozwój polityki samorządowej i podnoszenie jej standardów wyraża się w ukierunkowanym, inteligentnym, holistycznym podejściu. Bierze ono pod uwagę różnorodność statusu, wieku, kondycji i potrzeb poszczególnych środowisk i pokoleń, a przy tym dąży do zachowania proporcji między zaawansowaniem interwencji a zachowaniem podmiotowości i sprawczości samych zainteresowanych.

OBSZARY DZIAŁANIA

1.1 Tworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu przez różne grupy wiekowe

Samorząd angażować będzie własne środki, a jednocześnie będzie sprzyjał aktywizowaniu się partnerów społecznych i komercyjnych w tworzenie infrastruktury wzbogacającej czas wolny mieszkańców gminy. Działania w ramach tego celu obejmować będą m.in. rozwój infrastruktury sportowej oraz powstanie nowych przestrzeni przyrodniczo - rekreacyjnych. Przyczynią się one do systematycznego rozwijania publicznej oferty rekreacyjnej, podnoszenie poziomu zdrowia i sprawności oraz ogólnego zadowolenia z życia.

1.2 Zwiększanie potencjału i wzmacnianie roli organizacji pozarządowych

Sektor pozarządowy stanowi dla samorządu zasób inspiracji, koncepcji i mocy realizacyjnych, jakie powinny być angażowane we wdrażanie niniejszej strategii oraz szerokiego spektrum działań podejmowanych przez środowisko lokalne. Podstawę jego wspierania i przysposabiania do podejmowania odpowiedzialności za sprawy gminy jest program współpracy w organizacjami pozarządowymi i dedykowane mu środki finansowe. Działania obejmować będą zbiór procedur zwiększających skalę i charakter partycypacji społecznej, a także zachęcających do przejmowania przez mieszkańców coraz większej odpowiedzialności za swoje otoczenie.

Ważnym aspektem zwiększania partycypacji społecznej będzie realizacja kompleksowych działań dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych. Założeniem powinno być dążenie do wchodzenia sektora pozarządowego w rolę instrumentu działania samorządu – w wybranych obszarach, na ustalonych zasadach, a także maksymalizowanie przepływu informacji między samorządem a społeczeństwem za pośrednictwem aktywnych obywateli. Działania te obejmować będą szerokie, dowolnie kształtowane spektrum zadań: systemowe i prowadzone według ukształtowanych procedur – np. z uwzględnieniem narzędzi internetowych – konsultowanie decyzji i inicjatyw; wsparcie dla tworzenia nowych organizacji.

1.3 Rozwój wolontariatu

Społeczność lokalna powinna być w coraz większym stopniu gotowa do działania równoległe z samorządem, zwłaszcza w tych obszarach, które dotyczą sfery relacji międzyludzkich, pomocniczości, wzmacniania zdolności do empatii jako reakcji na przeciwstawne, destrukcyjne tendencje cywilizacyjne. Przewidywane są działania w zakresie informacyjnym i organizacyjnym.

Cel operacyjny 2

Podnoszenie oferty, jakości i efektywności w zakresie edukacji i kultury

Jakość oferty edukacyjnej będzie w kolejnych latach coraz mocniej wpływać na potencjał rozwojowy gminy. Przekształcenie systemu edukacyjnego wpłynie na wyłonienie się liderów, a w konsekwencji zdefiniowane zostaną możliwości rozwojowe poszczególnych środowisk. Samorząd Wieruszowa ma ambicje podnoszenia jakości kształcenia w ciągu całego jej cyklu. Służyć to będzie skutecznemu budowaniu atrakcyjności gminy jako dobrego miejsca do życia i efektywnemu zabieganiu o obecnych i przyszłych mieszkańców. Edukacja ma być jego siłą i źródłem potencjału rozwojowego wieruszowian. W związku z tym angażuje najwyższe dostępne nakłady finansowe i zasoby ludzkie, a przy tym jest obszarem zaawansowanych działań modernizacyjnych. Rozwój kulturowy, zarówno w kontekście infrastrukturalnym, jak również społecznym zapewni pielęgnowanie zainteresowań mieszkańców, a ponadto wzmocni tożsamość lokalną i spójność społeczną. Gmina będzie jednocześnie kładła nacisk na szeroko pojętą wymianę doświadczeń w ramach kontynuowania dotychczasowej współpracy międzynarodowej z gminami partnerskimi i nawiązywania nowych relacji z kolejnymi obszarami, zarówno na poziomie samorządów, jak również wszystkich grup interesariuszy.

OBSZARY DZIAŁANIA

2.1 Podnoszenie standardów szkolnictwa podstawowego

Wobec procesów demograficznych wyzwaniem będzie mniejsza liczba uczniów, a co za tym idzie, konieczność dostosowania do niej składu i kompetencji kadry pedagogicznej. Wobec przemodelowania obiegu wiedzy, konieczne będzie nowe podejście do wykorzystania innowacyjnych technologii i nowych źródeł wiedzy. To niezbędne, jeśli uczniowie z terenu gminy mają zachować zdolność konkurencyjności w szkołach średnich i wyższych z rówieśnikami z innych ośrodków. W podejmowanych działaniach

najistotniejsze będzie coraz lepsze wykorzystywanie przeznaczanych na edukację środków z budżetu, bardziej efektywne wykorzystanie nowych form nauczania, lepsze rozpoznawanie, a także wspieranie indywidualnych predyspozycji oraz zainteresowań uczniów, niwelowanie przewag w naturalny sposób dostępnych uczniom w większych ośrodkach miejskich, podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej w odnajdywaniu się w zmieniającej się rzeczywistości szkolnej. Przewidywane jest dalsze wdrażanie autorskich programów, pracy metodą projektu, a ogólniej autorskiego procesu prowadzenia placówek edukacyjnych i innowacji pedagogicznych. Przesunięcie horyzontu oczekiwań wobec szkoły jest niezbędne dla skutecznego utrzymywania obecnych i pozyskiwania nowych mieszkańców miasta. Inwestowanie środków w innowacje pedagogiczne posłuży adaptacji szkoły do nowych warunków. Będą to najbardziej efektywnie wydatkowane środki o oddziaływaniu społecznym i kulturowym.

2.2 Rozwijanie środowiskowego charakteru szkół

Zaangażowanie placówek edukacyjnych w dynamikę życia społeczności lokalnych i szanse na przezwyciężenie wielorakich problemów przyniesie stopniowe dążenie do wdrożenia modelu szkoły środowiskowej – traktowania jej nie tylko jako miejsca pobierania wiedzy i przebywania dzieci w określonych godzinach, ale jako ośrodka integracji i wielokierunkowego rozwoju lokalnej społeczności. Infrastruktura szkół, ponoszone na ich utrzymanie nakłady, potrzeby społeczeństwa – w tych wszystkich obszarach wdrażane będą rozwiązania, dzięki którym szkoły będą zdolne do pełniejszej obsługi mieszkańców, stanowiąc ośrodki prowadzenia zajęć pozalekcyjnych, rozszerzonej na większą ilość odbiorców i potrzeb oferty edukacyjnej, życia i działania lokalnej społeczności w jej różnych formach.

2.3 Wsparcie rozwoju osobowego uczniów

Z uwzględnieniem wiedzy i zgody rodziców oraz koordynacji instytucji podlegających samorządowi, placówki edukacyjne będą rozszerzać zakres wsparcia dla indywidualnego procesu rozwoju z wykorzystaniem dostępnych narzędzi. System obejmie identyfikację indywidualnych predyspozycji i zainteresowań, formułowanie rozłożonego na lata procesu ich wsparcia, ułatwianie kontaktu z placówkami i osobami zdolnymi do udzielenia kierunkowego wsparcia, angażowanie do współpracy instytucji i firm skłonnych przeznaczać wiedzę, zasoby i środki na wspieranie indywidualnych ścieżek rozwojowych młodych mieszkańców gminy. Naturalne partnerstwo w tym względzie w dalszym ciągu będzie oferować biblioteka publiczna wraz z filiami, placówki świadczące wsparcie w ramach pomocy społecznej, wspierane przez miasto organizacje. Wykorzystany zostanie szeroki wachlarz doświadczeń w zakresie przygotowania młodzieży szkolnej do podejmowania wyborów zawodowych i edukacyjnych. System będzie wykorzystywał elementy zawarte w procesie wsparcia rozwoju osobowego ucznia w oparciu o identyfikację indywidualnych predyspozycji i zainteresowań.

2.4 Multiplikowanie działań w sferze kultury

Samorząd kładł będzie nacisk na rozwój infrastruktury i poszerzenie oferty w zakresie kultury. Uwzględniając kontekst przestrzenny i infrastrukturalny, Gmina i jej jednostki podejmą kroki zmierzające do zmodernizowania istniejącej bazy kulturalnej oraz zapewnią warunki sprzyjające powstawaniu nowych miejsc o takim profilu działalności

z inicjatywy grup społecznych. Gmina Wieruszów stwarzać będzie warunki do rozwoju kulturowego mieszkańców zarówno w formie zindywidualizowanej, jak i w formie szeroko pojętej zbiorowości. Wprowadzenie sekwencji działań z dziedziny kultury pozwoli na wypuklenie i pielęgnowanie zainteresowań, wartości, autonomii jednostek, a jednocześnie przyczyni się do scalenia społeczeństwa, wzmocnienia w nim poczucia spójności i wzajemnej współpracy.

2.5 Wielowymiarowa współpraca międzynarodowa

Zarówno budowanie tożsamości lokalnej, jak również otwarcie się na inne społeczności, zwyczaje i doświadczenia decyduje o rozwoju gminy w aspekcie kulturowym. Receptą i formą pogodzenia możliwości i zagrożeń płynących ze współpracy międzynarodowej jest umiejętność znalezienia równowagi między podkreślaniami doświadczeniami o charakterze lokalnym bądź krajowym a międzynarodowym. Niewątpliwie globalizacja przekłada się również na zmiany we współczesnej szeroko pojętej kulturze – odwrócenie się do niej plecami może prowadzić do całkowitej marginalizacji. Z drugiej strony, zapominanie o działaniach w mniejszej skali może nie tylko prowadzić do niekorzystnych skutków ekonomicznych, ale również utraty tożsamości. Dlatego też Gmina będzie stale utrzymywać wysoki poziom rozwoju w aspektach kulturowych na poziomie lokalnym, ale także na polu ponadlokalnym. Utrzymywanie i pogłębienie dotychczasowych relacji z partnerami z zagranicy oraz nawiązanie współpracy międzynarodowej z kolejnymi obszarami pozwoli poszerzyć horyzonty, rozbudzi w społeczeństwie otwartość na nowe formy działania, ukształtuje płaszczyznę wymiany doświadczeń, przyczyni się do tworzenia inspiracji i realizacji wspólnych pomysłów w wielu wymiarach i w każdym aspekcie życia. Pomoże także w kształtowaniu polityki kulturowej dzięki wzajemnemu wsparciu i poczuciu spójności również na poziomie międzynarodowym

Cel operacyjny 3

Podnoszenie efektywności wsparcia socjalnego i kontynuacja działań w zakresie rewitalizacji

W ramach celu kontynuowane i rozwijane będą działania z zakresu rewitalizacji oraz projekty realizowane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz współpracujące z nim i działające na rzecz społeczności lokalnej podmioty. Jednocześnie działania samorządu korelowane będą z systemem transferów socjalnych realizowanych na poziomie kraju, przy wykorzystaniu jej efektów i dającym się uzyskać niwelowaniu ich obciążającego wpływu na funkcjonowanie lokalnej administracji. Jednocześnie samorząd będzie prowadził obserwację trendów problemów społecznych i dostosowywał do nich ukierunkowanie świadczonej pomocy.

OBSZARY DZIAŁANIA

3.1 Skuteczne przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym

Działania realizowane przez służby socjalne Wieruszowa ukierunkowane będą na przewyższanie kluczowych deficytów społecznych, w szczególności biedy i niepełnosprawności. Dotyczą one także rozpoznawania trendów i nowych potrzeb, w tym związanych z dynamiką procesów na rynku pracy, ewentualnym nawrotem problemu bezrobocia. Podejmowane działania obejmują zarówno realizację świadczeń materialnych, jak również wprowadzanie różnorodnych projektów rozwojowych i form wsparcia opartych na interakcjach międzyludzkich. Obszar ten obejmuje również

przedsięwzięcia skierowane do osób w trudnej sytuacji społeczno - ekonomicznej. Efekt osiągnąć będzie poprzez realizację przedsięwzięć aktywizujących mieszkańców do współdziałania w poprawie ich sytuacji, a także działań inwestycyjnych w dekapitalizujące się zasoby mieszkaniowe i ich otoczenie.

3.2 Wsparcie w zabezpieczeniu bytu mieszkańców w potrzebie

Działania z zakresu pomocy osobom o ograniczonej lub utraconej zdolności do samodzielnego funkcjonowania, w tym rodzinom, seniorom, osobom chorym. Obejmują m. in udzielanie pieczy zastępczej i nadzoru nad nią, asystenturę rodzin, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego. Podejmowane działania dotyczą zarówno realizacji świadczeń materialnych, jak i wprowadzania różnorodnych projektów rozwojowych i form wsparcia opartych na interakcjach ludzkich i społecznych.

3.3 Rozwój infrastruktury socjalnej

Przedsięwzięcia ukierunkowane na zwiększenie potencjału służb i mechanizmów wsparcia socjalnego oraz zmniejszenie kosztów i podniesienie efektywności ich funkcjonowania. Ten obszar działania odwołuje się także do konieczności dostosowywania się do nowych potrzeb w zakresie przewyższania deficytów społecznych. Realizowane działania polegają m.in. na modernizacji zaplecza biurowego, cyfryzacji usług i usprawnieniu obiegu danych i środków w ramach systemu wsparcia.

Cel operacyjny 4

Minimalizowanie następstw negatywnych trendów demograficznych

Deficyty demograficzne stanowią największe wyzwanie dla starzejącego się i wyludniającego społeczeństwa kraju i całej Europy. Ich przewyższenie jest warunkiem fizycznego przetrwania i zachowania zdolności do utrzymania i dalszego podnoszenia jakości życia. Świadomy skali i złożoności zjawisk wpływających na problemy demograficzne, samorząd Wieruszowa skupia się na wysiłkach ograniczających najbardziej negatywne przejawy trendów demograficznych, odpływu młodzieży i potencjalnej niemożności zachowania zastępowalności pokoleń.

OBSZARY DZIAŁANIA

4.1 Wspieranie decyzji osiedleńczych i wyboru gminy Wieruszów jako miejsca życia

Działania skierowane w szczególności do osób stających przed decyzją o ewentualnym opuszczeniu Wieruszowa wraz z rozpoczęciem edukacji w szkole średniej lub wyższej oraz osób między 20 a 35 rokiem życia podejmujących decyzję o podjęciu pracy i założeniu rodziny, a więc poszukujących miejsca spełniającego ich ambicje i oczekiwania. Działania te mają na celu utrzymanie atrakcyjności gminy dla członków tej grupy, m.in. poprzez powstawanie miejsc pracy dla pracowników umysłowych/administracji i kadry zarządzającej oraz inicjowanie korzystnych warunków do rozpoczynania działalności gospodarczej. Przewidywane do realizacji

działania w tym obszarze to m.in.: wspieranie w odnajdywaniu się na lokalnym rynku pracy, włączanie się w realizowane w ramach innych obszarów działania.

4.2 Rozwój infrastruktury wsparcia rodzin i dzieciności

Działania wspierają pożądaną procesy demograficzne, korespondujące z kompleksową, a zarazem długofalową polityką społeczną, konsekwentnie realizowaną, zarówno na poziomie lokalnym, jak również ogólnokrajowym. Podejmowane będą działania polegające na formułowaniu partnerstw i inicjatyw łączących osoby, stowarzyszenia i grupy nieformalne zdolne do świadczenia wsparcia rodzinom, osobom starszym i samotnym. Będzie to stanowić podstawę do stworzenia lokalnego partnerstwa na rzecz rodziny, dla którego samorząd może udzielać wsparcia organizacyjnego.

4.3 Pozyskiwanie i aktywna asymilacja obywateli innych państw

W przewidywalnej przyszłości to na obecności obywateli innych państw opiera się realna kalkulacja dotycząca utrzymania konkurencyjności polskiego rynku pracy we wszystkich branżach. Będzie to rodzić m.in. skutki w postaci narastającego zjawiska konkurencyjności gminy o mieszkańców, w tym obcokrajowców. Wobec tego realizowana będzie skuteczna polityka integracyjna mająca na celu podnoszenie atrakcyjności Wieruszowa jako atrakcyjnego miejsca pracy, a co za tym idzie decyzji osiedleńczych obywateli innych państw. W tym celu planuje się wsparcie inicjatyw lokalnych sprzyjających asymilacji kulturowej i językowej oraz pomoc w zakresie proceduralnym wynikającym z obowiązującego prawa.

Cel operacyjny 5 Wzrost sprawności zarządzania i funkcjonowania gminy

System zarządzania rozwojem gminy otwiera przed samorządem szerokie możliwości aktywnego i efektywnego dysponowania zasobami, w granicach wyznaczającego ramy jego działania prawa. Jednocześnie, z samej swej istoty stanowi bodziec do podnoszenia jego autonomicznej zdolności do wyznaczania i osiągania nowych celów, jak też integracji potencjałów na wszystkich poziomach organizacji. Samorząd Wieruszowa wdraża tym samym idee organizacji uczącej się, zdolnej do obsługi bieżących zadań oraz odpowiadania na szanse i zagrożenia spodziewane i rozpoznane, jak i na nowe sytuacje czy zjawiska. Istotnym czynnikiem warunkującym rozwój gminy jest zacieśnianie wielopoziomowej, partnerskiej współpracy pomiędzy samorządami szczebla lokalnego i regionalnego.

OBSZARY DZIAŁANIA

5.1 Wzmocnienie kompetencji kadr w instytucjach publicznych.

Na samorządzie spoczywa szczególna odpowiedzialność za kształtowanie procesów rozwojowych na poziomie lokalnym, a także za zdolność do angażowania i praktycznego wykorzystania najlepszej dostępnej wiedzy we wszelkich obszarach związanych z funkcjonowaniem wspólnoty lokalnej. W ramach obszaru podejmowane mają być działania dotyczące: rozpoznawania źródeł wiedzy i informacji oraz pozyskiwania ich do wykorzystania w toku bieżącej działalności i planowania strategicznego, angażowania do współpracy różnego rodzaju podmiotów, podnoszenia kompetencji i zdolności do działania oraz współpracy urzędników, jednostek organizacyjnych samorządu oraz podmiotów zależnych, wdrażania procedur antycypujących problemy i ułatwiających

reagowanie adekwatne do potrzeb i dynamiki zdarzeń. Oczekiwane jest podejmowanie inicjatyw służących osiągnięciu zaawansowania i intensywności współpracy ze strony instytucji oraz podmiotów działających na terenie miasta i w jego otoczeniu funkcjonalnym. Istotna jest również konieczność współpracy pomiędzy samorządami na poziomie ogólnopolskim i międzynarodowym, wzajemne dzielenie się doświadczeniami i wykorzystywanie tzw. dobrych praktyk.

5.2 Wykorzystanie nowych technologii i rozwiązań w procesie zarządzania

W odpowiedzi na rosnące kompetencje, oczekiwania i potencjał technologiczny mieszkańców, instytucji oraz innych podmiotów samorząd w coraz większym stopniu podnosić będzie swoje zdolności do działania i reagowania na nowe wyzwania. Wiązać się to będzie z doskonaleniem w zakresie technologii i w relacjach z otoczeniem, zwiększeniem bezpieczeństwa i skali przetwarzanych danych oraz optymalizacji ich przechowywania, integracji systemów miejskich itd. Przewidywane jest wdrażanie rozwiązań, z których stale i efektywnie korzystać będą mogły wszystkie zainteresowane podmioty, w pierwszej kolejności – w zakresie dalszego upowszechniania i podnoszenia parametrów rozwiązań teleinformatycznych.

5.3 Współpraca lokalna i regionalna jako narzędzie nowoczesnego rozwoju gminy

Współdziałanie pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego stanowi ogromny potencjał w zakresie efektywnego zarządzania gminą i jej obszarami funkcjonalnymi. Poprawia spójność społeczną i jest doskonałą platformą kreowania i realizacji działań służących rozwojowi. Samorząd, świadomy korzyści płynących ze współpracy i zawiązywanych partnerstw i porozumień będzie określać i realizować wspólne zamierzenia. Obejmują one rozwiązywanie problemów, definiowanie i osiąganie wspólnych celów dotyczących różnych obszarów funkcjonalnych, m.in. – zagospodarowania przestrzeni, racjonalizacji świadczenia usług publicznych, edukacji, kultury.

OBSZAR TEMATYCZNY: GOSPODARKA

Strategiczny wymiar interwencji

Wieruszowscy przedsiębiorcy stanowią fundament rozwoju i dynamizowania gospodarki. Podstawowe znaczenie ma utrzymanie i rozwój tego zasobu, zarówno jako czynnika niwelującego ryzyko migracji, jak i sprzyjającego tworzeniu oraz wzrostowi rodzimych firm i inicjatyw gospodarczych.

Taktyczny wymiar interwencji

Lokalna gospodarka powinna osiągać coraz pełniejszą zdolność do wykorzystania swojego potencjału. Rolą samorządu jest tworzenie ku temu warunków, a także na pozyskiwaniu firm jako partnerów gotowych do współdziałania.

Cel operacyjny 6 Podtrzymanie i rozwijanie warunków dla funkcjonowania strefy przemysłowej

Strefa przemysłowa stanowi dla Wieruszowa znaczący element rozwoju gospodarczego w najbliższych latach i ważny instrument wzmacniania atrakcyjności oraz siły ekonomicznej gminy. Wymaga ona stałych zabiegów dotyczących dostosowywania do zmieniających się realiów rynku i systematycznego wzmacniania konkurencyjności jako lokalizacji dla nowoczesnej gospodarki i nastawionych na rozwój przedsiębiorstw. W obrębie posiadanych kompetencji samorząd Wieruszowa aktywnie wspiera potencjał przestrzenny i infrastrukturalny strefy w celu uzyskania przez nią jak najlepszych warunków dla funkcjonowania i rozwoju.

OBSZARY DZIAŁANIA

6.1 Zrównoważony rozwój i zarządzanie przestrzenią inwestycyjną

Samorząd będzie podejmował działania na rzecz podnoszenia funkcjonalności terenów inwestycyjnych i zwiększenia przestrzeni inwestycyjnej oraz jej dostępności, ale też przyczyniał się do poprawy gospodarki wodnej i ochrony środowiska. Ponadto, realizowane będą przedsięwzięcia odnoszące się do innych uwarunkowań - zarówno sprzyjających prowadzeniu biznesu, jak i związanych z ograniczaniem skutków jego ekspansji.

6.2 Rozwój więzi i współpracy podmiotów działających w obrębie strefy przemysłowej ze środowiskiem lokalnym

Podejmowane w ramach obszaru inicjatywy zmierzają do dalszego zakorzeniania firm działających na terenie strefy przemysłowej i przeciwdziałania ich ewentualnej migracji, choć zagrożenie w tym zakresie stanowić może polityka ogólnokrajowa zwiększająca np. koszty prowadzenia biznesu. Dla osiągnięcia celu, samorząd może kreować warunki sprzyjające pozostaniu i rozwoju firm funkcjonujących w strefie przemysłowej poprzez np. wzmocnienie opieki proinwestycyjnej, rozwój współpracy inwestorów z lokalnym sektorem i wykorzystaniu motywacji biznesowych wynikających z korzyści z dostępnych na miejscu usług i produktów, zachęt z zakresu społecznej odpowiedzialności firm czy też indywidualnych motywów związanych z podnoszeniem jakości życia i polepszaniem warunków spędzania czasu przez kadrę zarządzającą.

6.3 Monitoring stanu, tendencji, potrzeb i perspektyw rozwojowych w odniesieniu do podmiotów aktywnych w ramach strefy przemysłowej

Przewidywane są działania zmierzające do gromadzenia i wykorzystywania z wyprzedzeniem informacji o tym, co przyczynić się może do zwiększenia bądź ograniczenia aktywności poszczególnych podmiotów w ramach strefy. Model działania polegać będzie na analizie czynników gospodarczych mogących mieć wpływ na podejmowane przez firmy decyzje. Samorząd stosować będzie rozwiązania, które pozwolą uczynić prowadzenie biznesu w gminie Wieruszów bardziej opłacalnym i

trwałym. Przedmiotowe działania odnosić się będą nie tylko do ewentualności migracji przedsiębiorstw, ale też zwiększenia szans na przyciąganie innych podmiotów.

Cel operacyjny 7 Aktywizacja i wzmacnianie lokalnej przedsiębiorczości

Dynamiczny rozwój gospodarczy gminy w ostatnich latach jest powodem zarówno satysfakcji, jak i wyzwania polegającego na konieczności zapewnienia jego trwałości. W aktywności i sukcesie ekonomicznym mieszkańców samorząd widzi drogę do uzyskania stabilności przychodów oraz atrakcyjności lokalnego rynku pracy wobec dynamiki zmian na globalnych rynkach i związanych z tym potencjalnych zagrożeń dla gospodarki Wieruszowa.

OBSZARY DZIAŁANIA

7.1 Tworzenie korzystnych warunków rozwoju i powstawania firm z sektora MŚP

Obszar obejmuje wzmacnianie tradycji meblarskich i działania aktywizujące obecnych i potencjalnych przedsiębiorców funkcjonujących w tych gałęziach gospodarki, jak i tworzenie warunków do rozwoju firm z segmentu nowych technologii, kreowania ich lokalnych afiliacji oraz przyciągania innych inicjatyw wychodzących naprzeciw współczesnym trendom gospodarczym i lokującym się wysoko w łańcuchach wartości. Realizacja tych celów odbędzie się przy współpracy samorządu, instytucji otoczenia biznesu oraz środowiska naukowego. Służyły temu będą m.in. identyfikacja oczekiwań i potrzeb przedsiębiorców, usprawnienie i dalsza profesjonalizacja szybkiej ścieżki obsługi, organizacja konsultacji, spotkań i szkoleń, ale też tworzenie niezbędnej infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorstw. Wzmacnianie lokalnych firm MŚP będzie polegało na wspieraniu inicjatyw rozwijających gałęzie gospodarcze Wieruszowa, pomocy w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania oraz współdziałaniu z ekspertami ze środowiska naukowego. Realizacja obszaru zakłada możliwość cyklicznych spotkań poświęconych omówieniu rozwiązań stosowanych, przygotowywanych bądź oczekiwanych przez miejscowy biznes oraz konfrontowania ich z dostępnymi i stosowanymi w Polsce i na świecie systemami, technologiami i urządzeniami. Ważnym elementem rozwoju przedsiębiorczości będą inicjatywy mające na celu poprawę usług publicznych – wprowadzenie innowacji społecznych i organizacyjnych.

7.2 Integracja i wzmocnienie środowiska gospodarczego

Samorząd nie wchodzi bezpośrednio w porządek relacji pomiędzy podmiotami tworzącymi lokalne środowisko gospodarcze. W miarę posiadanej wiedzy, kompetencji, sprawdzonych rozwiązań i rozpoznawanych potrzeb udzielać będzie wsparcia. Prowadzona we współpracy z organizacjami przedsiębiorców polityka gospodarcza oraz podejmowane projekty rozwojowe, będą podstawą skupiania biznesu wokół pytań o kierunki rozwoju i możliwości łączenia potencjałów. Samorząd wraz z instytucjami otoczenia biznesu przyczyniać się będzie do kreowania współpracy podmiotów i branż, dzielenia się wiedzą, wdrażania systemów zarządzania procesami produkcyjnymi i usługami. Wysiłki ukierunkowane zostaną na wzmocnienie regionalnego obiegu dóbr i lojalności konsumenckiej. Tworzenie powiązań gospodarczych i kontakty naukowe uwrażliwią lokalny biznes na potrzebę podnoszenia poziomu zaawansowania technologicznego oraz wchodzenia w działania właściwe dla gospodarki opartej na wiedzy. Pod kuratelą i przy zaangażowaniu samorządu podejmowane będą działania

zmierzające do promowania z jednej strony marek związanych bezpośrednio z gminą (produktów i usług pochodzących z Wieruszowa), z drugiej – zestawu wartości i przekonań mających być kojarzonymi z gminą: wysokiej jakości, nowoczesności, przyjazności. Przewidywane jest wdrożenie lokalnego mechanizmu wsparcia partnerstwa publiczno – prywatnego oraz kontynuacja wsparcia aktywności gospodarczej lokalnych przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych.

7.3 Stymulowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców

Istotnym czynnikiem warunkującym rozwój przedsiębiorczości jest klimat gospodarczy i wartość pomocy, jaką mogą otrzymać potencjalni interesariusze. Realizacja obszaru odbywać się będzie poprzez kontynuację i intensyfikację działań w ramach kształtowania postawy przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy i opiekę “parasolową” nad powstającymi podmiotami zainteresowanymi otrzymaniem wsparcia, tj. m.in. współorganizację lekcji przedsiębiorczości w szkołach, organizację spotkań i szkoleń dla początkujących przedsiębiorców, mentoring, pomoc w nawiązywaniu kontaktów biznesowych. Dla osiągnięcia tego rezultatu istotne będzie skuteczne wdrożenie pozostałych zapisów niniejszej Strategii. Realizacja tego obszaru ma na celu zatrzymanie zahamowania odpływu mieszkańców gminy Wieruszów (absolwentów szkół ponadpodstawowych, osób zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy, a także pragnących zmienić sposób zarobkowania), ale też przyciągnąć nowych mieszkańców, dla których gmina stanie się doskonałym, pod różnym względem, miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej.

Cel operacyjny 8 Inspirowanie zmian w systemie edukacji w celu lepszego dopasowania do rynku pracy i wspieranie aktywności zawodowej społeczności gminy

Samorząd wspierać będzie rozwój i wysoki poziom edukacji ukierunkowanej na rozwijające się sektory gospodarki lokalnej. Ekspansja gospodarcza firm generuje potrzebę zatrudniania wysoko wykwalifikowanych pracowników. Przewidywane jest również promowanie uczenia się przez całe życie rozumianego jako formowanie kompetencji potrzebnych w życiu społecznym i zawodowym.

OBSZARY DZIAŁANIA

8.1 Upowszechnianie pożytecznych kwalifikacji i kompetencji

Dynamika zachodzących przemian cywilizacyjnych i gospodarczych wymaga od społeczeństwa dużej elastyczności. Nieodpowiednie dopasowanie podaży i popytu w zakresie kompetencji i kwalifikacji zawodowych stanowi ogromną barierę w rozwoju firm. Niezbędne jest zatem podjęcie działań w kierunku doskonalenia systemu edukacji na poziomie szkolnictwa ponadpodstawowego, ukierunkowanego na powstawanie zamawianych kierunków nauczania i powstawania klas patronackich, a także tworzenia przez środowisko biznesowe systemu opiniowania efektów kształcenia. Coraz rzadziej raz uzyskane kwalifikacje wystarczają na całe życie. Dlatego wspierane będą postawy otwarte na wiedzę i chęć pozyskania nowych kwalifikacji oraz działania realizujące ten cel. Zdobyte w tym zakresie kompetencje będą miały bezpośrednie przełożenie na utrzymanie zawodowej aktywności mieszkańców gminy Wieruszów.

8.2 Wsparcie dla procesu wchodzenia na lokalny rynek pracy i utrzymywania się na nim ludzi młodych

Celem podejmowanych działań jest kreowanie warunków dla powstawania miejsc pracy dla absolwentów uczelni – zarządzanie informacją o takich osobach, współpraca z biurami karier i firmami pośrednictwa pracy, organizowanie konkursów na realizację i wsparcie kariery zawodowej na lokalnym rynku pracy. Umiejdzynarodowienie firm oraz wdrażanie przemysłu 4.0 będzie stwarzało konieczność zatrudniania osób o wysokich kwalifikacjach. Samorząd dba o utrzymywanie kontaktów zarówno z firmami, jak i potencjalnymi pracownikami, dążąc we współpracy z powiatowymi służbami wsparcia rynku pracy do umożliwienia im wspólnego osiągnięcia celów w wieruszowskim środowisku

Cel operacyjny 9 Optymalizacja promocji i informacji gospodarczej

Silna gospodarka to dobra wizytówka gminy Wieruszów. Związane z tym obszarem przeważają wymagania dobrego rozpoznawania i ulokowania oferty gospodarczej w zmieniającym się krajobrazie informacyjnym w celu uzyskania osiągniętych korzyści dla dalszego budowania rozpoznawalności i pozycji konkurencyjnej gminy. Samorząd będzie aktywnym uczestnikiem procesu zarządzania wiedzą z obszaru zjawisk ekonomicznych, patronując jej przetwarzaniu i szerokiemu upowszechnianiu, włączając w takie działania możliwie wiele lokalnych podmiotów oraz zewnętrznych partnerów.

OBSZARY DZIAŁANIA

9.1 Aktywne zarządzanie informacją o walorach i potencjale gospodarczym gminy

Samorząd prowadzi stały monitoring kapitału ludzkiego, zasobów środowiskowych, przestrzennych i gospodarczych, w tym tych, które zmieniają jego charakter wraz z upływem czasu. Są one przetwarzane i wykorzystywane w ramach działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych ukierunkowanych na kształtowanie wizerunku miasta. Służą budowaniu świadomości i aktywności podmiotów z obszaru miasta, instytucji, partnerów społecznych, wszystkich osób i środowisk przyczyniających się do rozwoju ekonomicznego gminy Wieruszów.

9.2 Budowa systemu gromadzenia i obiegu danych gospodarczych i finansowych we współpracy z biznesem

Działalność osób i firm na terenie gminy wiąże się z określoną wartością ekonomiczną dotyczącą wartości, własności i relacji dotyczących produktów i usług. Wraz z danymi dotyczącymi trendów i kontekstów składają się one na złożoną wiedzę o rzeczywistym potencjale gminy i jej ekonomice. Samorząd angażuje własne środki oraz nakłady i wysiłki kooperujących z nim partnerów w gromadzenie i przetwarzanie tej wiedzy z pożytkiem dla wszystkich uczestników rynku oraz wzmocnienia integracji i współpracy. Jest też liderem w kreowaniu rozwiązań z dziedziny open source i zasilania

ich własnymi zasobami oraz szeroko rozumianą wiedzą o mieście, jego otoczeniu oraz społeczności.

OBSZAR TEMATYCZNY: PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA

Strategiczny wymiar interwencji

Utrzymanie sukcesu rozwojowego gminy jest zagrożone przez bariery niewydolności struktury przestrzennej. Należy dążyć do jej racjonalizacji, uwzględniając na każdym etapie stopniową poprawę dostępności komunikacyjnej, możliwości rozwoju aktywności gospodarczych, poprawę jakości środowiska naturalnego. Infrastruktura gminna powinna w pełniejszym stopniu odpowiadać efektywnemu wykorzystaniu, a przede wszystkim wyższej jakości gospodarowania przestrzenią.

Taktyczny wymiar interwencji

Gmina podejmuje działania mające zapobiec dominacji ruchu samochodowego, sztucznej i inwazyjnej wobec środowiska zabudowy. Istotne jest ponadto dążenie do powstania wysokiej jakości przestrzeni, także poprzez przeznaczenie jej dla użytku publicznego i przywrócenia obecności natury.

Cel operacyjny 10 Porządkowanie i racjonalizacja struktury komunikacyjnej gminy

Samorząd dąży do minimalizacji uciążliwości wynikających z dużego natężenia ruchu samochodowego i jednoczesnej maksymalizacji korzyści ekonomicznych płynących z położenia Wieruszowa na krzyżowaniu się szlaków komunikacyjnych. W osiągnięciu celu powinni włączyć się mieszkańcy, którzy korzystać będą z alternatywnego transportu.

OBSZARY DZIAŁANIA

10.1 Modernizacja i optymalizacja infrastruktury drogowej

Samorząd dąży do przygotowania, systematycznej aktualizacji i wdrażania działań usprawniających rozwiązania komunikacyjne, ukierunkowanych na funkcjonowanie dobrze skomunikowanej i dostępnej gminy, co uzależnione jest w dużym stopniu od modernizacji infrastruktury istniejących dróg. Podejmowane działania wymagają koordynacji planów i przedsięwzięć ze wszystkimi dysponentami sieci drogowej i jej otoczenia, włączając w to szczególne potrzeby, w tym związane z obsługą sfery gospodarczej. Realizowane będą budowy, remonty, modernizacje dróg, a także innych elementów infrastruktury drogowej oraz tworzenie powiązań z infrastrukturą miejską.

10.2 Tworzenie przyjaznych warunków dla ruchu pieszego i rowerowego

Przedmiotem działań będzie budowa systemu wsparcia infrastruktury ruchu rowerowego z uwzględnieniem takich elementów, jak ścieżki, miejsca parkingowe,

rowery miejskie. Towarzyszyć temu będą działania edukacyjne upowszechniające poruszanie się rowerem i jego wykorzystanie w funkcjonowaniu gminy.

Cel operacyjny 11

Rozwój infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej

Czynnikami kształtowania jakości życia mieszkańców jest infrastruktura i zagospodarowanie przestrzeni publicznej. Sukcesem rozwojowym jest intensyfikacja działań w tym zakresie, zapewnienie skali i funkcji uzasadnionych potrzebami mieszkańców i zmieniającymi się trendami. Realizowane przedsięwzięcia w coraz większym stopniu będą zbliżać Wieruszów do standardu funkcjonowania nowoczesnych, rozkwitających gmin.

OBSZARY DZIAŁANIA

11.1 Dobrze zaplanowana przestrzeń publiczna

Obszar obejmuje realizację działań planistycznych i urbanistycznych, wdrażanie rozwiązań służących zwiększaniu ładu przestrzennego. Duże znaczenie ma objęcie jak największych terenów miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co zminimalizuje ryzyko chaotycznego lokowania się zabudowy i wskaże konkretne jej funkcje oraz wyznaczy tereny przestrzeni publicznych, w tym istotne z punktu widzenia integracji społecznej. Podejmowane działania dotyczyć też będą rozwoju, obsługi i utrzymania gminnych systemów infrastrukturalnych, zarówno przesyłowych, zwiększając mieszkańcom dostęp do mediów, a tym samym podnosząc komfort życia, ale również takich gałęzi infrastruktury jak upowszechnienie monitoringu, czy wdrażanie inteligentnego i energooszczędnego oświetlenia ulicznego, co przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa. Gmina jest i będzie nadal przystosowana dla osób ze szczególnymi potrzebami, tj. dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych, poprzez likwidację barier architektonicznych zarówno w przestrzeniach publicznych, jak i w budynkach i obiektach użyteczności publicznej. Nastąpi także wdrażanie przejrzystego i użytecznego systemu wewnętrznej komunikacji wizualnej i dźwiękowej oraz udogodnień w orientowaniu się w funkcjonowaniu przestrzeni miasta dla mieszkańców i osób z zewnątrz.

11.2 Rozwój i modernizacja budownictwa mieszkaniowego

Wsparcie i rozwój budownictwa mieszkaniowego będzie następowało zarówno poprzez działania planistyczne, inwestycje infrastrukturalne, jak również odpowiednią gospodarkę gruntami miejskimi. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wieruszów z jednej strony przewiduje się wypełnienie istniejących struktur w ramach terenów w pełni zurbanizowanych, natomiast z drugiej wyznacza się tereny przeznaczone pod budownictwo jedno- i wielorodzinne wymagające uzupełnienia ich o infrastrukturę techniczną oraz społeczną, tj. przestrzenie publiczne, tereny rekreacyjne, budynki o funkcji edukacyjnej, zieleń itp. Samorząd będzie starał się stworzyć dogodne warunki do inwestowania w budownictwo mieszkaniowe oraz podejmować współpracę z inwestorami, którzy będą chcieli partycypować w kosztach uzbrojenia i tworzenia infrastruktury drogowej do nowopowstających terenów przeznaczonych pod zabudowę. W związku z ograniczonym zasobem terenów mieszkaniowych kontynuowany będzie proces remontowania

i renowacji istniejących już na terenie gminy zasobów mieszkaniowych, a także rewitalizacji zasobów mieszkaniowych i tworzenia zasobu mieszkań komunalnych. Zwiększenie zasobów mieszkaniowych na terenie gminy, zarówno komunalnych, jak i powstających poprzez wspieranie działań deweloperów prywatnych, będzie stanowiło długofalowe działanie prorozwojowe i posłuży do promowania Wieruszowa jako dobrego miejsca do życia. Dzięki temu możliwe stanie się pozyskiwanie osób o określonych kompetencjach (definiowanych przez samorząd lub kluczowych partnerów), co może przyczynić się do wzmocnienia konkurencyjności gminy w wielu wymiarach.

11.3 Upowszechnianie niebieskiej i zielonej infrastruktury

Rozwiązania przyjazne środowisku, a jednocześnie sprzyjające wzmocnieniu świadomości ekologicznej są traktowane jako działanie służące podnoszeniu jakości życia mieszkańców. W podejmowanych przedsięwzięciach wdrażanie niebieskiej i zielonej infrastruktury – sprzyjającej racjonalnemu oraz bezpiecznemu obiegowi wody oraz przywracaniu życia biologicznego w przestrzeni miejskiej – będzie się wiązać z kształtowaniem i maksymalizacją u poszczególnych mieszkańców oraz całych środowisk zrozumienia i aspiracji o charakterze ekologicznym, z szerszej rozumianą afirmacją przyrody w przestrzeni. Działania te traktowane będą jako kontrast i antidotum wobec trudno usuwalnego obciążenia ruchem samochodowym, w tym np. poprzez kształtowanie zielonych, naturalnych barier, ale też przez tworzenie stref widocznej i porządkującej przestrzeni zieleni. Z drugiej strony samorząd będzie promować rozwiązania, z którymi powinny korespondować indywidualne decyzje inwestycyjne, swego rodzaju moda na infrastrukturę naturalną bądź uzupełniającą się z elementami wody i zieleni. To działanie o znaczeniu kluczowym dla umacniania wizerunku Wieruszowa jako pięknego, dobrego miejsca do życia.

11.4 Wzmocnienie zaplecza sportowego i rekreacyjnego

Inwestycje w zaplecze sportowe i rekreacyjne rodzą korzyści w wielu aspektach życia społecznego. Dotyczą nie tylko sposobu spędzania wolnego czasu i aktywności ruchowej, ale mają bezpośredni wpływ na dobrą kondycję zdrowotną mieszkańców gminy. Działania i inwestycje w tym zakresie ukierunkowane będą na modernizację i rozwój infrastruktury obiektów sportowych, miejsc rekreacji i aktywnego wypoczynku. W ramach tego obszaru będzie miało miejsce przeznaczanie terenów pod lokalizację obiektów sportowych i rekreacyjnych.

11.5 Tworzenie atrakcyjnej i dostępnej przestrzeni publicznej w tym reaktywacja martwych i nieatrakcyjnych przestrzeni

Przestrzeń publiczna jako dobro wspólne wymaga bliskiej współpracy samorządu, mieszkańców i inwestorów rynkowych. Opiera się ono na współdziałaniu, dialogu i kompromisie korzystnym dla wszystkich. Działania w ramach celu dotyczyć będą budowy, modernizacji oraz udostępnienia infrastruktury, jak też zajętej przez nią przestrzeni. Przewidywane jest kontynuowanie wcześniej przygotowywanych i konsultowanych projektów. Samorząd dąży do organicznego i zrównoważonego wykształcania się ogólnodostępnych kompleksów przestrzennych różnej skali, przyciągających mieszkańców i skłaniających do podejmowania wspólnotowego działania i aktywności.

OBSZAR TEMATYCZNY: ŚRODOWISKO

Strategiczny wymiar interwencji

Dominujące wyzwania mają skalę i charakter przekraczające zdolności do działania w wymiarze lokalnym. Działania samorządu dążą przede wszystkim do uzyskania zmiany na poziomie mentalnym i kulturowym. Świadomość środowiskowa i powszechne nowe podejście do środowiska są niezbędne, by wspólnie dążyć do przebudowy stylu życia – od ograniczenia ekspansji samochodów i wykorzystanie OZE po pełniejszą ochronę zasobów wodnych.

Taktyczny wymiar interwencji

Naturę i kwestie środowiskowe trzeba sukcesywnie wprowadzać do krajobrazu gminy i świadomości jego mieszkańców. Woda, czyste powietrze czy też zieleń nie mogą być eksploatowanym zasobem, ale rzeczywistym dobrem – dostrzeganym i poddanym trosce. Wynika to z przekonania, że dobro to stanowi o jakości życia mieszkańców i będzie przesądzać o podejmowaniu decyzji osiedleńczych. Źródłem wyzwania jest też silna ekspozycja gminy na zagrożenia środowiskowe ze względu na rozwój przemysłu w regionie.

Cel operacyjny 12 Podniesienie jakości powietrza

Samorząd uznaje wysoką jakość powietrza jako podstawowy warunek życia mieszkańców gminy w zdrowiu i komforcie, a działania na rzecz jego poprawy – jako kluczowy priorytet w podejmowanych przez władze gminy działaniach. Osiągnięcie celu warunkowane będzie szeregiem działań komplementarnych m.in. inwestycjami w technologie przyjazne środowisku oraz wzrostem eko -świadomości interesariuszy: samorządu, mieszkańców, przedsiębiorców.

OBSZARY DZIAŁANIA

12.1 Efektywne przeciwdziałanie emisji zanieczyszczeń

Obszar obejmuje działania informacyjne, prewencyjne oraz egzekwowanie obowiązujących przepisów, a także promowanie przedsięwzięć antysmogowych skupionych na identyfikowaniu pochodzenia zanieczyszczeń i punktowej interwencji służącej poprawie stanu rzeczy. Na złą jakość powietrza wpływ mają w szczególności źródła ciepła oraz transport i działalność przemysłowa. Skutkiem interwencji będzie ograniczenie emisji szkodliwych substancji, w tym: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5

12.2 Energetyczna przebudowa gminy

Działania w ramach obszaru dotyczą szerokiego zakresu przedsięwzięć, które przyczyniają się do energetycznej przebudowy. Obejmują one m. in.: termomodernizację budynków oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację i rozbudowę systemu ciepłowniczego oraz inteligentne zarządzanie oświetleniem

Cel operacyjny 13 Wzmocnienie ochrony i wykorzystania zasobów wodnych

Dostępność wody, jej jakość oraz zdolność do zrównoważonego zarządzania jej zasobami stanowi dziś o przygotowaniu gminy do spełniania jej funkcji i jakości życia jego mieszkańców. W nadchodzących dekadach czynniki te wydatnie będą jeszcze zyskiwać na znaczeniu. Wieruszów znajdzie się ponadto w obszarze zwiększonego deficytu zasobów wodnych i brak podejmowanych we własnym zakresie działań ochronnych, modernizacyjnych oraz dotyczących indywidualnych postaw i zachowań może doprowadzić do poważnych kryzysów. Samorząd nadaje przedsięwzięciom w tym zakresie właściwą skalę i charakter, co koresponduje z dostępnością środków finansowych oraz takimi uwarunkowaniami, jak wymogi prowadzenia działalności gospodarczej czy też autonomia wynikająca z prawa do dysponowania przestrzenią. Stąd angażowanie mieszkańców w dbanie o właściwe gospodarowanie zasobami wodnymi towarzyszy współpracy z innymi samorządami, a także podmiotami gospodarczymi. Doceniając walor jakości przestrzeni i środowiska samorząd nadaje coraz większą rolę wodzie jako jej szczególnie ważnemu elementowi.

OBSZARY DZIAŁANIA

13.1 Monitorowanie stanu zasobów wodnych

Przewidywane jest prowadzenie działań mających na celu systematyczną ocenę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz presji na nie ze wskazaniem: stref istniejących i potencjalnych konfliktów dla osiągnięcia celów środowiskowych i zasad zrównoważonego rozwoju, nakładania się funkcji mieszkaniowych (zabudowy zwartej i rozproszonej), gospodarczych (ujęć wody, systemu kanalizacji, oczyszczalni ścieków, obszarów szczególnie narażonych na dopływ zanieczyszczeń), środowiskowych (stref ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wody). Analiza powinna prowadzić do formułowania wniosków i rekomendacji odnośnie prowadzenia działań inwestycyjnych oraz wszelkiej ingerencji w środowisko naturalne, występowania potencjalnego ryzyka powodziowego, a także wskazania obszarów, które powinny zostać wyłączone z zabudowy lub zaklasyfikowane do terenów o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania. Działania te mogą skutkować wyznaczeniem terenów priorytetowych dla zachowania rezerw, perspektywicznych terenów wodonośnych pod rozbudowę ujęcia wody. Obszar obejmuje także działania związane z modernizacją istniejącej infrastruktury.

13.2 Ochrona rzeki Proсны i zagospodarowanie jej brzegów

Samorząd akcentuje rolę Proсны i jej dopływów w ekosystemie oraz znaczenie dla budowania świadomości więzi ze środowiskiem oraz zrównoważonego spojrzenia na przestrzeń publiczną. Przewiduje się realizację funkcjonalno - przestrzennego programu ochrony Proсны i zagospodarowania jej brzegów.

13.3 Wdrażanie modelu gminy szanującej wodę

Działania podejmowane w oparciu o dostępne rozwiązania w zakresie poprawy gospodarowania zasobami wodnymi i ograniczania ich negatywnego wpływu, np. związanego z podtopieniami. Ich istotą nie są jednorazowe duże inwestycje, ale

stopniowe przechodzenie na punktowe stosowanie rozwiązań sprzyjających zrównoważonemu obiegowi wody, w szczególności przez „odbetonowanie” przestrzeni, tworzenia miejsc ujścia i gromadzenia się wody, zakładanie i promowanie zakładania ogrodów deszczowych, stosowanie biotechnicznego sposobu zagospodarowania poprzez zalesianie lub ograniczanie uszczelniania powierzchni terenów zurbanizowanych, np. zielone parkingi, zwiększanie pozyskiwania i wykorzystania wód opadowych.

Cel operacyjny 14 Rozwój obszarów zieleni

Gmina dążyć będzie do osiągnięcia neutralności klimatycznej, która powinna być siłą napędową we wspieraniu transformacji społeczno – gospodarczej. Realizowana polityka wyraża się konsekwentnym stawianiem perspektywy środowiskowej w centrum planowania, projektowania i realizowania działań rozwojowych, wspieraniem społeczności gminy w osiąganiu satysfakcji z przemysłanej i przyjaznej przestrzeni naturalnej. Powszechny udział w tworzeniu ładu przestrzennego, estetyki przestrzeni publicznej i jej naturalnego charakteru w oparciu o powszechność i wysoką jakość zieleni są najpełniejszym wyrazem tego dążenia. Samorząd oczekuje tego samego od wszelkiego rodzaju podmiotów podejmujących aktywność w obrębie gminy i jest stale otwarty na dialog dotyczący metod, dynamiki działań oraz środków i narzędzi angażowanych do uzyskania pożądanego stanu w zakresie upowszechnienia i podnoszenia wartości terenów zielonych.

OBSZARY DZIAŁANIA

14.1 Utrzymywanie stanu, zwiększanie i funkcjonalizacja obiektów i przestrzeni zielonych

Ogół działań związanych z utrzymaniem zieleni w przestrzeni publicznej, a także zwiększaniem jej zasięgu i rozszerzaniem pełnionych przez nią funkcji. W dłuższej perspektywie czasowej i przy systematycznych działaniach poszczególne obiekty (drzewa, krzewy) i większe kompleksy będą przejmować i „naturalizować” funkcje dotychczas nierealizowane bądź wypełniane przez obiekty sztuczne. Naturalne ogrodzenia będą docelowo wprowadzane w wielu innych, dotychczas nie wydzielanych w ten sposób przestrzeniach. W szerokim zakresie zastosowane zostaną rozwiązania z dziedziny architektury krajobrazu jako instrument działania i komunikowania się społeczeństwa ze sobą i z otoczeniem zewnętrznym.

14.2 Wdrażanie rozwiązań związanych z zarządzaniem zielenią

Korzystając z dotychczasowych koncepcji i zdobytych doświadczeń służby gminne podejmą starania na rzecz systematycznego podnoszenia standardu realizowanych działań oraz wprowadzania innowacyjnych i racjonalizatorskich rozwiązań. Gmina dążyć będzie do stosowania interwencji ukierunkowanej, punktowej, odpowiadającej identyfikowanym potrzebom. Realizacja działań w ramach obszaru przewiduje utworzenie katalogu roślin dla przestrzeni publicznej i koordynację działań w zakresie zapewnienia spójności stosowanych rozwiązań, co pozwoli m.in. na wprowadzanie nasadzeń efektywniej przeciwdziałających zanieczyszczeniom, posiadających właściwości absorpcyjne, lepiej reagujących na niedobór wody. Wdrażane będą rozwiązania umożliwiające pełniejszą integrację roślinności z zabudową i infrastrukturą

gminną. Samorząd i służby miejskie będą dążyć do upowszechnienia nowych rozwiązań, a także do wdrożenia w ich stosowanie partnerów instytucjonalnych i osób prywatnych, przy okazji angażując ich do współdziałania w optymalizacji zarządzania zielenią, czerpiąc z ich doświadczeń i inspiracji.

Cel operacyjny 15 Nasilenie i upowszechnienie edukacji ekologicznej

Znaczenie i złożona materia relacji gminy, zwłaszcza części miejskiej, ze środowiskiem naturalnym wymaga od samorządu lokalnego wysiłków na rzecz upowszechnienia i ugruntowania wiedzy w tym obszarze. Właściwe działania są adresowane do wszystkich grup wiekowych i środowisk, zmierzają do wykształcenia przekonań i postaw skutkujących zaangażowaniem we wspólną troskę o ład przestrzenny i poszanowanie środowiska w każdej postaci. Lokalna wspólnota dąży do wypracowania i wdrożenia własnych standardów relacji z naturą uwzględniających zarówno aspekt najwyższego poziomu oczekiwanych celów, jak również lokalne uwarunkowania i specyfikę miejsca.

OBSZARY DZIAŁANIA

15.1 Kształtowanie postaw proekologicznych i estetyki przestrzeni publicznej

Działania dotyczące kształtowania wśród mieszkańców prawidłowych postaw w zakresie ochrony środowiska. Obejmują w szczególności: wspieranie, upowszechnianie i promowanie selektywnej zbiórki odpadów, promowanie wśród mieszkańców ekologicznych rozwiązań technologicznych w dziedzinie ochrony środowiska, edukację ekologiczną dzieci i młodzieży, działania angażujące w tworzenie nasadzeń oraz wzmacnianie wszelkiego rodzaju interakcji między społecznością gminy a jego środowiskiem. W szerszym wymiarze koresponduje to z działaniami upowszechniającymi najlepsze wzorce estetyczne w dziedzinie przestrzeni publicznej, zapoznawaniem z nimi społeczności, angażowaniem w ich stosowanie w przestrzeni prywatnej i publicznej.

15.2 Upowszechnianie standardów środowiskowych

Opracowanie i stosowanie zasad oraz wytycznych – gminnego kodeksu relacji ze środowiskiem – które określają postępowanie w przypadku realizacji inwestycji i jakiegokolwiek działalności związanej z ingerencją w przestrzeń publiczną. Ich przedmiotem będzie w szczególności wdrożenie pierwszeństwa zachowania i unikania wycinki drzew i krzewów w granicach obowiązujących przepisów, a także stosowanie zasad małej retencji. Istotne jest ponadto prowadzenie działań modelowych i systematyczne prezentowanie ich wszelkiego rodzaju interesariuszom, wydawanie lokalnych certyfikatów środowiskowych poświadczających stosowanie się do zasad ochrony środowiska, wiązanie ich używania z ulgami, promocją i innymi elementami wsparcia ze strony samorządu. Znaczące może okazać się także wprowadzenie do gminnego kalendarza dni w ciągu roku poświęconych promowaniu działań ekologicznych, np. zakładaniu z udziałem dzieci, młodzieży, seniorów i organizacji pozarządowych ogrodów deszczowych i innych prostych elementów zielonej i niebieskiej infrastruktury.

15.3 Zarządzanie wiedzą o stanie i potrzebach środowiska naturalnego

Samorząd dąży do rozszerzenia, profesjonalizacji i uspołecznienia procesu gromadzenia wiedzy o jakości środowiska. Takie podejście ma na celu pełniejsze zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz środowiska oraz bezpośredniego otoczenia. Wraz z partnerami społecznymi prowadzona będzie analiza w zakresie poszanowania środowiska przez podmioty działające na terenie miasta, instytucje, właściciele posesji – w dostępnym zakresie – w oparciu o ustalone kryteria. Będzie ona służyła pomiarowi stopnia przestrzegania standardów środowiskowych i świadomości ekologicznej. Połączenie oceny merytorycznej z elementami oceny „obywatelskiej” wzbogaci perspektywę i zwiększy poczucie odpowiedzialności za otoczenie, sprawczości w dziedzinie kształtowania środowiska. Samorząd oczekuje od podmiotów gospodarczych, instytucji oraz wszelkich współpracujących z samorządem środowisk działań podejmowanych na rzecz wdrożenia Europejskiego Zielonego Ładu oraz respektowania uwarunkowań środowiskowych w procesach i planach rozwojowych. W związku z tym będzie gromadzić informacje i dobre praktyki realizujące ten postulat (Zielony alert). Takie informacje będą służyć formułowaniu kierowanej do wewnątrz i na zewnątrz społeczności komunikatów o stanie i ukierunkowaniu prac na rzecz poprawy stanu relacji ze środowiskiem jako element nacisku na całą społeczność i umacniania wizerunku miasta świadomego potrzeb natury i żyjącego z nią w symbiozie człowieka.

SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI WYŻSZEGO SZCZEBLA

W niniejszym rozdziale dokonano prezentacji Strategii Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 r. na tle innych dokumentów strategicznych wyższego szczebla (krajowych, wojewódzkich, lokalnych). Przy opracowywaniu Strategii brano pod uwagę kierunki rozwoju wyznaczone we wskazanych poniżej dokumentach. Strategia Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 r. wpisuje się, między innymi, w założenia następujących dokumentów:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030 r.,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030,
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieruszów na lata 2017-2023

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia została przyjęta Uchwałą Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną;
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Cele zakładane do realizacji przez gminę Wieruszów wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, w szczególności w Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także w Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KSRR 2030 stanowi podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców

Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Gminy Wieruszów zachowuje spójność obszarów oraz celów operacyjnych z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Jest zgodna z wyżej opisanym dokumentem w następującym zakresie:

– CEL 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

➤ Cel szczegółowy 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo. • Kierunek 1.1.2. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją – zgodność z celami miejskimi: 10. Porządkowanie i racjonalizacja struktury komunikacyjnej gminy, 11. Rozwijanie i zagospodarowywanie przestrzeni publicznej, 3. Podnoszenie efektywności wsparcia socjalnego, 5. Wzrost sprawności zarządzania i funkcjonowania gminy.

➤ Cel szczegółowy 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.

▪ Kierunek 1.5.1. Infrastruktura transportowa, 1.5.2. Infrastruktura komunalna – z którymi spójne są cele dla gminy Wieruszów: 10. Porządkowanie i racjonalizacja struktury komunikacyjnej gminy, 11. Rozwój infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej.

▪ Kierunek 1.5.3. Infrastruktura społeczna – z którym spójne są cele gminy Wieruszów: 2: Podnoszenie oferty, jakości i efektywności edukacji i kultury, 1: Podnoszenie jakości życia i wszechstronnej aktywności wszystkich pokoleń i środowisk, 3: Podnoszenie efektywności wsparcia socjalnego.

– CEL 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.

➤ Cel szczegółowy 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.

▪ Kierunek 2.1.3. Zwiększanie zasobów rynku pracy i rozwój kapitału społecznego, z którym zgodne są cele miejskie: 2: Podnoszenie oferty, jakości i efektywności edukacji, 7. Aktywizacja i wzmacnianie lokalnej przedsiębiorczości.

➤ Cel szczegółowy 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym ▪ Kierunek 2.2.2. Wsparcie dla biznesu – z którym zgodny są cele wyznaczone dla Wieruszowa: 6: Podtrzymanie i rozwijanie warunków dla funkcjonowania strefy przemysłowej, 7: Aktywizacja i wzmacnianie lokalnej przedsiębiorczości.

▪ Kierunek 2.2.3. Wsparcie dla lokalizacji inwestycji zewnętrznych – z którym zgodny jest są cele gminy Wieruszów: 6: Podtrzymanie i rozwijanie warunków dla funkcjonowania strefy przemysłowej, 9: Optymalizacja promocji i informacji gospodarczej

– Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. Cel szczegółowy 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym – z którym zgodny jest cel gminy Wieruszów 5: Wzrost sprawności zarządzania i funkcjonowania gminy.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030r.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju to dokument określający główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju w perspektywie do 2030 roku. Dokument określa główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Za cel nadrzędny w tym przypadku obrano poprawę jakości życia Polaków, a głównym sposobem osiągnięcia tego celu ma być stabilny i wysoki wzrost gospodarczy. Trzecia fala nowoczesności oznacza łączenie modernizacji, innowacji oraz impetu cyfrowego z poprawą jakości życia i skokiem cywilizacyjnym, jaki musi stać się udziałem naszego kraju do 2030 roku, abyśmy uniknęli zagrożenia peryferyzacją. Osiągnięcie celu kluczowego będzie możliwe tylko dzięki trzem filarom zadaniowym: – innowacyjności, – terytorialnie zrównoważonemu rozwojowi, – efektywności. Głównym celem tego dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi oraz wartością i tempem wzrostu PKB w Polsce.

W dokumencie zawarto trzy obszary strategiczne, które zostały podzielone na osiem części. Są to:

- I. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki;
- II. Równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski;
- III. Efektywność i sprawność państwa. Zgodnie z założeniami strategii Polska ma posiadać konkurencyjną i efektywną gospodarkę z wieloma nowymi miejscami pracy, a pracownicy cechujący się kreatywnością, otwartością na zmiany i dobrym wykształceniem będą decydować o przewadze polskich firm na ogólnoswiatowych rynkach.

Również Strategia Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 r. w swoich założeniach będzie dążyć do podniesienia kwalifikacji lokalnej społeczności oraz tworzenia stabilnego rynku pracy. Cele Strategii Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 r. , obszary działań z tym związane, a także przedstawione kierunki działań wpisują się w cele przedstawione w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) to najważniejszy krajowy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. KPZK 2030 przedstawia wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych lat oraz określa cele i kierunki polityki przestrzennej wraz z planem działań o charakterze prawnym i instytucjonalnym niezbędnym dla jej realizacji. Wskazuje także na zasady i sposób koordynacji publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

Cel strategiczny polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest następujący: Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

W dokumencie wyznaczono sześć celów polityki przestrzennej:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
2. Poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Założenia Strategii Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 r. w pełni wpisują się w Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Jak wskazano w wizji „Wieruszów pozostanie gminą o dużej dostępności komunikacyjnej [...]. Fundamentem potencjału ekonomicznego gminy i głównym aspektem jego relacji z krajem pozostanie strefa przemysłowa. Gmina stanowić będzie dla niej coraz atrakcyjniejsze zaplecze infrastrukturalne i pracownicze, ale też coraz chętniej wybierane miejsce zamieszkania dla kadr średniego i wyższego szczebla.

Na bazie strefy przemysłowej dokonywać się będzie systematyczny rozwój lokalnego środowiska gospodarczego opartego na przedsiębiorczości mieszkańców. Rozwój endogenicznego potencjału gospodarczego dokonywać się będzie przez zachowanie związku ze specjalizacjami i oddziaływaniem liderów biznesowych działających w obrębie strefy. Jednocześnie wykształcony zostanie silny zręb rynku lokalnego oraz podmiotów operujących w nim w skali regionalnej i ogólnopolskiej.

Jego zdrowa struktura bogata w nowoczesne usługi tworzyć będzie dla lokalnej społeczności nową przestrzeń atrakcyjnego rynku pracy. W konsekwencji zwiększenia, a także wzmocnienia bazy ekonomicznej gminy uruchomione zostaną i utrwalone pozytywne procesy. Społeczność lokalna w większym stopniu będzie zdolna do kumulowania kapitału, jego reinwestowania oraz podnoszenia efektywności oddziaływania i zwiększania dobrobytu mieszkańców”.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 jest odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemyślanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego. Istotnym uwarunkowaniem procesu tworzenia strategii, wpływającym na formułowanie celów i kierunków interwencji są również cele polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Po roku 2020 zakłada się większą koncentrację środków na innowacje, wsparcie małych przedsiębiorstw, technologie cyfrowe i modernizację przemysłu. Priorytetowe będzie również przechodzenie do niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym oraz walka ze zmianami klimatu.

Spójność dokumentów strategicznych gminy wymaga połączenia celów Strategii z dokumentem nadrzędnym, jakim jest strategia województwa. Spójność ta realizowana jest na poziomie celów strategicznych obu dokumentów, które przekładają się dalej na konkretne zadania inwestycyjne. Układ celów Strategii Rozwoju Województwa wynika z potrzeb rozwojowych i modernizacyjnych regionu. W Strategii wskazano trzy cele strategiczne w ramach trzech sfer gospodarczej, społecznej i przestrzennej:

1. Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka
2. Obywatelskie społeczeństwo równych szans
3. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń.

Strategia Rozwoju Gminy Wieruszów zachowuje spójność obszarów oraz celów operacyjnych ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030. Jest zgodna z wyżej opisanym dokumentem w następującym zakresie:

SFERA GOSPODARCZA–CEL STRATEGICZNY: NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA •
Cel operacyjny 1.2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego – z którym zgodne są cele dla Gminy Wieruszów: 6: Podtrzymanie i rozwijanie warunków dla funkcjonowania strefy przemysłowej, 7: Aktywizacja i wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości 2: Podnoszenie oferty, jakości i efektywności edukacji,

• Cel operacyjny 1.3. Wsparcie rozwoju MŚP i sektora rolnego – z którym zgodny jest cel gminy Wieruszów 7: Aktywizacja i wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości.

– **2. SFERA SPOŁECZNA–CEL STRATEGICZNY: OBYWATELSKIE SPOŁECZEŃSTWO RÓWNYCH SZANS** • Cel operacyjny 2.1. Rozwój kapitału społecznego – zgodność z celami gminnej polityki społecznej: 1: Podnoszenie jakości życia i wszechstronnej aktywności wszystkich pokoleń i środowisk, 5: Wzrost sprawności zarządzania i funkcjonowania gminy.

• Cel operacyjny 2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego – jest zgodny z celami 3: Podnoszenie efektywności wsparcia socjalnego, 1: Podnoszenie jakości życia i wszechstronnej aktywności wszystkich pokoleń i środowisk, wyznaczonymi dla gminy Wieruszów.

– 3. SFERA PRZESTRZENNA – CEL STRATEGICZNY: ATRAKCYJNA I DOSTĘPNA PRZESTRZEŃ

- Cel operacyjny 3.1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska – z którym zgodne są cele dla gminy: 10: Porządkowanie i racjonalizacja struktury komunikacyjnej miasta, 11: Rozwój infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej, 12: Podniesienie jakości powietrza, 13: Wzmocnienie ochrony i wykorzystania zasobów wodnych, 14: Rozwój obszarów zieleni, 15: Nasilenie i upowszechnienie edukacji ekologicznej
- Cel operacyjny 3.2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu - z którym zgodne są cele gminy Wieruszów: 13: Wzmocnienie ochrony i wykorzystania zasobów wodnych, 14: Rozwój obszarów zieleni, 15: Nasilenie i upowszechnienie edukacji ekologicznej
- Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie dostępności transportowej – zgodność z celami dla gminy Wieruszów: 10: Porządkowanie i racjonalizacja struktury komunikacyjnej gminy; 11: Rozwój infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej
- Cel operacyjny 3.6. Zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych - z którym zgodne są cele dla gminy Wieruszów 11: Rozwijanie i zagospodarowywanie przestrzeni publicznej; 5: Wzrost sprawności zarządzania i funkcjonowania gminy

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wieruszów 2023

Celem nadrzędnym LPRGW 2023 jest ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, gospodarczym, funkcjonalno-przestrzennym, technicznym i środowiskowym poprzez wykorzystanie wewnętrznego potencjału obszaru zdegradowanego dla zrównoważonego rozwoju całej gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Wieruszów zachowuje spójność obszarów oraz celów operacyjnych z Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Wieruszów. Jest zgodna z wyżej opisanym dokumentem w następującym zakresie:

- cel strategiczny 1: poprawa jakości życia i wzmacnianie kapitału społecznego 1.1. Integracja społeczna i ograniczanie wykluczenia społecznego – spójny jest z celem 1: Podnoszenie jakości życia i wszechstronnej aktywności wszystkich pokoleń i środowisk oraz celem 3: podnoszenie efektywności wsparcia socjalnego i kontynuacja działań w zakresie rewitalizacji

1.2. poprawa dostępu do wysokiej jakości usług społecznych – spójny z celem 2: podnoszenie oferty , jakości i efektywności w zakresie edukacji i kultury

1.4 poprawa warunków mieszkaniowych – spójny z celem strategii 11: rozwój infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej

- cel strategiczny 2: wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego 2.1 zapewnienie ładu przestrzennego oraz zmiana zagospodarowania i ożywienie przestrzeni publicznych – spójny z celem 10: porządkowanie i racjonalizacja struktury komunikacyjnej gminy oraz celem 11: rozwój infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej i celem 14: rozwój obszarów zieleni;

2.3 Wzmacnianie walorów przyrodniczych i kulturowych – spójne z celem 13: wzmocnienie ochrony i wykorzystania zasobów wodnych oraz celem 15: Nasilenie i upowszechnienie edukacji ekologicznej

1.4 Wspieranie zasobooszczędnego gospodarowania oraz ochrona środowiska przyrodniczego – spójne z celem 13: wzmocnienie ochrony i wykorzystania zasobów wodnych oraz celem 14: rozwój obszarów zieleni i celem 15: Nasilenie i upowszechnienie edukacji ekologicznej

Cel strategiczny 3: budowanie kapitału ludzkiego i tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego 3.1 tworzenie warunków do rozwoju sektora MŚP, NGO i podmiotów ekonomii społecznej – spójny z celem 3: Podnoszenie jakości życia i wszechstronnej aktywności wszystkich pokoleń i środowisk oraz celem 6: Podtrzymanie i rozwijanie warunków dla funkcjonowania strefy przemysłowej, 3.2 tworzenie warunków do aktywizacji i zatrudniania osób bezrobotnych – spójny z celem operacyjnym 3: podnoszenie efektywności wsparcia socjalnego i kontynuacja działań w zakresie rewitalizacji; 3.3 wspieranie przedsiębiorczości, podnoszenia kompetencji, reintegracji zawodowej – spójne z celem 3 Podnoszenie jakości życia i wszechstronnej aktywności wszystkich pokoleń i środowisk oraz celem 4: minimalizowanie następstw negatywnych trendów demograficznych.

Dla Strategii zdefiniowany zostaje wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów operacyjnych. Prowadzenie obserwacji, gromadzenie i interpretacja danych oraz zarządzanie nimi i formułowanie wiedzy o mieście w oparciu o informacje dotyczące realizacji Strategii pozwoli na bieżące modyfikowanie działań komórek organizacyjnych samorządu i osób wdrażających Strategię w razie stwierdzenia nieprawidłowości. Wdrażanie Strategii będzie się odbywać poprzez podejmowanie aktywności w poszczególnych obszarach poprzez działania, projekty lub funkcjonalne programy działania.

Monitoring wdrażania niniejszej Strategii ma na celu:

- kontrolę postępu wdrażania poszczególnych działań i projektów formułowanych w ramach poszczególnych celów operacyjnych
- obserwację i efektywną ocenę stanu zaawansowania konkretnych projektów oraz realizację celów umożliwiającą systematyczną i wszechstronną identyfikację trudności i ograniczeń w ich realizacji - weryfikację zgodności działań z założonymi celami
- ocenę przygotowania i zaangażowania komórek organizacyjnych i osób odpowiedzialnych za ich wdrażanie oraz adekwatność przyporządkowania zadań
- ocenę efektywności przyporządkowania i wykorzystania środków przeznaczonych na realizację zadań i celów. Możliwe obiektywne zbadanie postępu realizacji Strategii zapewniają wskaźniki realizacji.

Efektywności nadzoru i kontroli nad realizacją strategii rozwoju Gminy Wieruszów w obszarze poszczególnych celów operacyjnych służy zestaw obiektywnych mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w realizacji strategii przez pryzmat celów. Niniejszy system monitoringu i ewaluacji stawia w centrum uwagi związku przyczynowo-skutkowe między sformułowanymi w Strategii celami i realizowanymi w ich ramach działaniami a zmianami zachodzącymi w obszarze gminy Wieruszów. Przyjęto założenia dla systemu, o potrzebie odejścia od dużej liczby mierzonych wskaźników na rzecz zwiększenia użyteczności i funkcjonalności stosowanych rozwiązań.

Przy definiowaniu systemu wskaźników przyjęto następujące zasady:

- minimalizowanie liczby wskaźników dla zachowania czytelności wyników monitoringu
- maksymalną dostępność danych potrzebnych do analizy – w miarę możliwości brak konieczności prowadzenia dodatkowych badań
- możliwość sporządzenia graficznej prezentacji wyników umożliwiającą szybką ocenę i porównanie sytuacji w ramach poszczególnych obszarów z uwzględnieniem zmienności wartości w czasie. Wskaźniki przypisano każdemu z celów operacyjnych Strategii. Tym samym odpowiadają one potrzebie formułowania podstawowego obrazu sytuacji w danym zakresie i w skali całej Strategii. Mają one pokazywać pożądany efekt realizowanych działań. W ramach systemu sformułowano wskaźniki:

Główne

określające zasadniczy poziom realizacji celu

Uzupełniające

posiadające dodatkową wartość informacyjną o poziomie realizacji celu

Tabela 7 Zestaw wskaźników w ramach systemu monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 r.

Cele operacyjne	Wskaźniki	Źródła danych
Cel operacyjny 1 Podnoszenie jakości życia i wszechstronnej aktywności wszystkich pokoleń i środowisk	Liczba aktywnych organizacji pozarządowych	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie , Starostwa Powiatowego w Wieruszowie, Ministerstw
	Wysokość wydatków na realizację Roczego Programu Współpracy Gminy Wieruszów z Organizacjami Pozarządowymi oraz w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Dane z BO, raport o stanie gminy, budżet gminy
	Odsetek mieszkańców powyżej 60 roku życia	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
Cel operacyjny 2 Podnoszenie oferty, jakości i efektywności w zakresie edukacji i kultury	Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych	Dane z Gminnego Ośrodka Sportu i Turystyki w Wieruszowie, klubów Sportowych
	Odsetek uczniów objętych dodatkowymi zajęciami edukacyjno wychowawczymi	Dane ze szkół, Referatu Oświaty, Zdrowia i Spraw Społecznych
	Liczba miejsc żłobkowych i przedszkolnych	Dane z placówek oraz Referatu Oświaty, Zdrowia i Spraw Społecznych
	Udział wydatków na oświatę i wychowanie w budżecie gminy	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, budżet gminy
	Wyniki egzaminu ósmoklasisty	Dane z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej
	Odsetek nauczycieli szkół gminnych korzystających z różnych form kształcenia	Dane ze szkół, Referatu Oświaty, Zdrowia i Spraw Społecznych
	Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych na terenie gminy	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie i jednostek oraz samorządowych instytucji kultury
	Liczba wydarzeń kulturalnych na terenie gminy	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie i jednostek oraz samorządowych instytucji kultury

Strategia Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 roku

Cel operacyjny 3 Podnoszenie efektywności wsparcia socjalnego i kontynuacja działań w zakresie rewitalizacji	Odsetek rodzin/osób objętych systematycznym wsparciem w ogóle populacji gminy	Dane z MGOPS
	Liczba zawartych umów na najem lokali socjalnych i komunalnych	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, spółki gminnej
Cel operacyjny 4 Minimalizowanie następstw negatywnych trendów demograficznych	Liczba mieszkańców	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Saldo migracji	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Odsetek dzieci i młodzieży do lat 18 w ogóle populacji miasta	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Liczba meldunków obcokrajowców na pobyt stały i czasowy	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
Cel operacyjny 5 Wzrost sprawności zarządzania i funkcjonowania gminy	Stopień realizacji wzmocnienia systemu zarządzania	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie; roczny raport podsumowujący z kontroli zarządczej
	Wysokość środków zewnętrznych w dochodach Gminy	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
Cel operacyjny 6 Podtrzymanie i rozwijanie warunków dla funkcjonowania strefy przemysłowej	Liczba podmiotów działających na terenie strefy przemysłowej	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Powierzchnia wolnych terenów inwestycyjnych	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
Cel operacyjny 7 Aktywizacja i wzmacnianie lokalnej przedsiębiorczości	Liczba podmiotów działających na terenie gminy, zarejestrowanych w rejestrze REGON	Dane GUS
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. Mieszkańców	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Liczba spotkań i szkoleń zorganizowanych dla przedsiębiorców	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
Cel operacyjny 8 Inspirowanie zmian w systemie edukacji w celu lepszego dopasowania do rynku pracy i wspieranie aktywności zawodowej społeczności gminy	Odsetek uczniów szkół branżowych oraz techników z terenu gminy Wieruszów w ogóle absolwentów szkół podstawowych	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Saldo migracji ludności w wieku produkcyjnym	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie

Strategia Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 roku

Cel operacyjny 10 Porządkowanie i racjonalizacja struktury komunikacyjnej gminy	Stopa bezrobocia	Dane GUS/ dane z PUP
	Ogólna długość przebudowanych i rozbudowanych dróg w gminie	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
Cel operacyjny 11 Rozwój infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej	Ogólna długość ścieżek rowerowych na terenie gminy Wieruszów	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, dane Starostwa Powiatowego w Wieruszowie
	Wielkość obszaru objęta planami zagospodarowania przestrzennego	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	liczba wydanych pozwoleń na budowę	Dane Starostwa Powiatowego w Wieruszowie
	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Liczb mieszkań będących własnością lub współwłasnością gminy Wieruszów	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Nakłady finansowe na rozwój infrastruktury w gminie	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Długość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, spółki miejskiej
	Odsetek mieszkań podłączonych do kanalizacji miejskiej	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, spółki miejskiej
Cel operacyjny 12 Podniesienie jakości powietrza	Wskaźniki czystości powietrza w wybranych punktach miasta	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Liczba i powierzchnia budynków użyteczności publicznej, będących własnością gminy, poddanych termomodernizacji	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Liczba wymienionych wysokoemisyjnych źródeł ogrzewania	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, dane z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków
	Długość sieci ciepłowniczej	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, spółki miejskiej
	Długość sieci gazowniczej	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, spółki miejskiej
	Liczba mieszkańców, korzystających z oczyszczalni ścieków	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, spółki miejskiej

Strategia Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 roku

Cel operacyjny 14 Rozwój obszarów zieleni	Ogólny udział terenów zielonych w powierzchni miasta	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie
	Nasadzenie drzew i krzewów ogółem	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, spółki miejskiej
Cel operacyjny 15 Nasilenie upowszechnienie edukacji ekologicznej	i Liczba realizowanych projektów w zakresie edukacji ekologicznej	Dane z wydziału merytorycznego Urzędu Miejskiego w Wieruszowie, spółki miejskiej

W celu monitorowania poziomu osiągnięcia pożądaných efektów rozwojowych ujętych w Strategii, opracowywany będzie raport, którego powstanie skoordynowane będzie z przygotowaniem raportu o stanie gminy.

Zastosowane rozwiązanie kwestii monitoringu strategicznego będzie w konsekwencji podstawą do podejmowania decyzji zarządczych i będzie stanowić wsparcie dla potrzeb osób na kluczowych stanowiskach kierowniczych i zarządczych. Umożliwi to formułowanie prostych i stosunkowo łatwych w interpretacji wyników, na podstawie których możliwe będzie odpowiednio szybkie podjęcie decyzji o kierunkach i priorytetyzacji dalszych działań.

Przy uwzględnieniu publicznego charakteru i funkcji Strategii oraz zasady transparentności, wyniki prowadzonych analiz będą łatwo dostępne dla szerokiego grona odbiorców Strategii – podmiotów lokalnych oraz partnerów zewnętrznych zainteresowanych postępami w jej realizacji. Wobec tego dane z systemu monitoringu będą spełniały funkcję komunikacyjną i zapewnią możliwość prezentacji graficznej w skróconej formie oraz stosunkowo łatwą adaptację wniosków.

Pożądane jest stworzenie wokół Strategii klimatu współpracy, dzięki włączeniu w proces opracowania programów operacyjnych instytucji publicznych, społecznych i gospodarczych. Szeroki horyzont, tworzony przez szereg współdziałających instytucji, przyczyni się wydatnie do sukcesu w realizacji Strategii.

SPIS TABEL

Tabela 1 Dochody budżetu gminy Wieruszów w latach 2018-2021	13
Tabela 2 Wydatki budżetu gminy Wieruszów w latach 2018-2021	15
Tabela 3 Harmonogram spłat zadłużenia na lata 2022-2031	16
Tabela 4 Prognoza salda operacyjnego na lata 2022-2027	17
Tabela 5 Prognoza zadłużenia i wskaźników finansowych na lata 2022-2027	17
Tabela 6 Struktura celów operacyjnych i obszarów działania	30
Tabela 7 Zestaw wskaźników w ramach systemu monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wieruszów do 2030 r.	61

Urząd Miejski w Wieruszowie
ul. Rynek 1-7,
98-400 Wieruszów
www.wieruszow.pl
um@wieruszow.pl

